

Djurskydd

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet sammanlagt 95 motionsyrkanden om djurskydd från de allmänna motionstiderna 2012 och 2013. De frågor som tas upp avser bl.a. översyn av djurskyddslagen, djurhållning, avel, offentlig förevisning av djur och djurhälsovård.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till att det pågår ett beredningsarbete inom Regeringskansliet som rör de väckta förslagen eller att frågan är under utredning. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen tidigare har behandlat under mandatperioden, och dessa motionsförslag behandlas därför förenklat. I betänkandet finns 17 reservationer (S, MP, SD, V) och 4 särskilda yttranden (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden	7
Djurskyddslagstiftningen	7
Naturligt beteende och utevistelse m.m.	15
Lantbrukets djur	21
Sällskapsdjur	25
Offentlig förevisning av djur m.m.	29
Djurhälsovård	33
Motioner som bereds förenklat	37
Reservationer	38
1. Djurskyddslagstiftningens struktur m.m., punkt 1 (MP, V)	38
2. Översyn av föreskrifter, punkt 2 (S)	39
3. Ålders- och kompetenskrav för djurhållning m.m., punkt 3 (MP)	39
4. Djurskyddskontrollanters kompetens m.m., punkt 4 (SD)	40
5. Brott mot djurskyddslagen m.m., punkt 5 (MP, SD, V)	41
6. Omhändertagande av djur, punkt 6 (MP, V)	41
7. Utevistelse m.m., punkt 7 (MP, V)	42
8. Förebyggande av beteendestörningar m.m., punkt 8 (S, MP)	43
9. Naturligt beteende m.m., punkt 9 (MP, V)	43
10. Kirurgisk kastrering av grisar, punkt 10 (MP)	44
11. Slaktkycklinguppfödning, punkt 11 (MP, V)	45
12. Slakt, punkt 12 (SD)	46
13. Katter, punkt 13 (S, MP, V)	46
14. Tävlingar med häst, punkt 15 (MP, V)	47
15. Offentlig förevisning av djur, punkt 16 (MP)	48
16. Offentlig förevisning av djur, punkt 16 (SD)	48
17. Djurhälsovård, punkt 17 (S, V)	49
Särskilda yttranden	50
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (S)	50
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (MP)	50
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (SD)	50
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (V)	50
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	51
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	51
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 18	60

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

- 1. Djurskyddslagstiftningens struktur m.m.**
Riksdagen avslår motion
2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.
Reservation 1 (MP, V)
- 2. Översyn av föreskrifter**
Riksdagen avslår motion
2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.
Reservation 2 (S)
- 3. Ålders- och kompetenskrav för djurhållning m.m.**
Riksdagen avslår motion
2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 39 och 40.
Reservation 3 (MP)
- 4. Djurskyddskontrollanters kompetens m.m.**
Riksdagen avslår motionerna
2013/14:MJ372 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 3 och
2013/14:MJ501 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4.
Reservation 4 (SD)
- 5. Brott mot djurskyddslagen m.m.**
Riksdagen avslår motionerna
2013/14:MJ347 av Catharina Bråkenhielm (S) och
2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 9.
Reservation 5 (MP, SD, V)
- 6. Omhändertagande av djur**
Riksdagen avslår motion
2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 11.
Reservation 6 (MP, V)
- 7. Utevistelse m.m.**
Riksdagen avslår motionerna
2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2 och
2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 18 och 20.
Reservation 7 (MP, V)
- 8. Förebyggande av beteendestörningar m.m.**
Riksdagen avslår motion
2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3.
Reservation 8 (S, MP)

9. Naturligt beteende m.m.

Riksdagen avslår motion

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 7, 14–16 och 26.

Reservation 9 (MP, V)

10. Kirurgisk kastrering av grisar

Riksdagen avslår motion

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 19.

Reservation 10 (MP)

11. Slaktkycklinguppfödning

Riksdagen avslår motionerna

2013/14: MJ316 av Jan Ericson (M) och

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 22.

Reservation 11 (MP, V)

12. Slakt

Riksdagen avslår motion

2013/14: MJ211 av Olle Larsson (SD).

Reservation 12 (SD)

13. Katter

Riksdagen avslår motionerna

2013/14: MJ376 av Jan Ertsborn m.fl. (FP) yrkandena 1–6,

2013/14: MJ407 av Elin Lundgren och Åsa Lindestam (båda S),

2013/14: MJ412 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M),

2013/14: MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 och

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 38.

Reservation 13 (S, MP, V)

14. Ormar och giftiga djur

Riksdagen avslår motionerna

2013/14: MJ247 av Karin Granbom Ellison m.fl. (FP) yrkandena 1–6,

2013/14: MJ281 av Jasenko Omanovic och Kristina Nilsson (båda S) och

2013/14: MJ325 av Betty Malmberg (M).

15. Tävlingar med häst

Riksdagen avslår motionerna

2013/14: Kr218 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5,

2013/14: MJ409 av Elin Lundgren (S) och

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 36.

Reservation 14 (MP, V)

16. Offentlig förevisning av djur

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:MJ448 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD)

och

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 34 och 35.

Reservation 15 (MP)

Reservation 16 (SD)

17. Djurhälsovård

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ422 av Carina Adolfsson Elgestam (S),

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 17 och

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkandena 8 och 10.

Reservation 17 (S, V)

18. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 6 mars 2014

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Rune Wikström (M), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyry Niemi (S), Christer Akej (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V) och Lolo Lindström (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 95 motionsyrkanden om djurskydd från de allmänna motionstiderna 2012 och 2013. De frågor som tas upp avser bl.a. översyn av djurskyddslagen, djurhållning, avel, offentlig förevisning av djur och djurhälsovård. Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till pågående beredningsarbete som rör de väckta förslagen eller till att frågan är under utredning. Av dessa tar 43 yrkanden upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat.

Bakgrund

Genom ett regeringsbeslut den 4 juni 2009 uppdrogs åt en särskild utredare att göra en bred översyn av den samlade djurskyddslagstiftningens innehåll, lämna förslag till ny djurskyddslag och djurskyddsförordning och ge exempel på hur andra föreskrifter på området kan utformas (dir. 2009:57). Utredaren i översyn av djurskyddslagstiftningens utformning och innehåll (djurskyddslagsutredningen) lämnade i november 2011 betänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) till regeringen. Syftet har dels varit att undersöka hur lagstiftningen kan moderniseras och förenklas, dels att finna lösningar på ett antal särskilda djurskyddsproblem. Villkor för den nya djurskyddslagstiftningen har varit att den ska uppnå minst samma djurskyddsnivå som gällande lagstiftning, utgå från de enskilda djurens behov och verka förebyggande. Bestämmelserna i djurskyddslagstiftningen ska även vara baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Många motionsyrkanden berörs av utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag. Beredning av utredningsbetänkandet pågår inom Regeringskansliet, och en proposition kan enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet förväntas under våren 2014.

Utskottets överväganden

Djurskyddslagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om djurskyddslagstiftningens struktur och detaljeringsgrad (MP), Jordbruksverkets föreskrifter (S), ålders- och kompetenskrav för djurägare och för djurhållning (S, MP), begränsningar av tillåtna sällskapsdjur (MP), djurskyddskontrollanters yrkeserfarenhet (SD), volontärarbete (SD), brott mot djurskyddslagen (MP), grovt djurplågeri (S) och omhändertagande av djur (MP).

Jämför reservationerna 1 (MP, V), 2 (S), 3 (MP), 4 (SD), 5 (MP, SD, V) och 6 (MP, V).

Motionerna

Djurskyddslagstiftningens struktur m.m.

I fråga om översynen av Jordbruksverkets föreskrifter om djurskyddet anförs i kommittémotion 2013/14:MJ485 av Matilda Ernkran m.fl. (S) yrkande 1 att översynen av Jordbruksverkets föreskrifter bör göras på vetenskaplig grund, att ett vetenskapligt råd ska knytas till revisionen och att översynen ska göras i nära samarbete med bransch- och intresseorganisationer. I vissa avseenden är det etiska avgöranden som ska vara ledande, och då bör dessa tydliggöras i lagstiftningen.

I kommittémotion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5 anförs att det är hög tid att regeringen återkommer med de förslag från utredningen som stärker djurens ställning. När det gäller djurskyddslagstiftningens struktur och detaljeringsgrad anförs i motionens yrkande 6 att djurskyddslagen bör ha ett förebyggande syfte och tydligare peka ut ansvaret för djurens välfärd. Det är ett demokratiskt problem att lagstiftningen ställer en rad krav på t.ex. naturligt beteende, men att dessa i Jordbruksverkets föreskrifter kompromissas bort i en avvägning mot näringens ekonomiska intressen.

Ålders- och kompetenskrav för djurhållning m.m.

Enligt kommittémotion 2013/14:MJ372 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 3 bör djurskyddskontrollanter som inspekterar och handlägger kontroll av djurbesättningar ha egen yrkeserfarenhet av djurhållning. Många jordbrukare känner olust inför vetskapen att en kontrollant utan egentlig kunskap och erfarenhet av djurhållning när som helst kan dyka upp och göra anmärkningar som kan få långtgående konsekvenser.

I kommittémotion 2013/14: MJ485 (S) yrkande 2 anförs att det är viktigt att det i lagen tydliggörs att den som är ansvarig för djurens välfärd är djurägaren eller den som på annat sätt förfogar över djuret. Därför behöver också lagen innehålla kompetenskrav för alla djurägare och utbildningskrav för djurägare med yrkesmässig eller större djurhållning.

I fråga om att underlätta volontärarbete inom djurskyddsområdet anförs i motion 2013/14: MJ501 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4 att volontärer behövs för att i framtiden klara av arbetet med ett effektivt djurskydd. Exempelvis djurparker och inte minst katthem är inte alltför sällan i stort behov av volontärer för att klara av sitt arbete. Även djurskyddspolisen i Stockholms län kommer i framtiden att försöka satsa på volontärer inom djurskyddsverksamheten. Det krävs det en förbättrad möjlighet för behövande organisationer att hitta och använda sig av personer som är villiga att arbeta ideellt.

I fråga om ålders- och kompetenskrav för djurhållning föreslås i kommittémotion 2013/14: MJ518 (MP) yrkande 39 en åldersgräns på 18 år för att få ha huvudansvaret för ett djur. Det bör också införas krav på utbildning för alla som har ansvar för djur. Motionärerna vill även se begränsningar av vilka djurarter som får hållas som sällskapsdjur, eftersom flera djurslag är direkt olämpliga att hålla som husdjur (yrkande 40). Det gäller såväl djur vars behov är svåra att tillgodose i hemmiljö som viltfångade djur som kan ha negativa effekter på den vilda populationen. Till exempel behöver kaniner och fåglar sällskap och ha möjlighet att gräva respektive flyga.

Brott mot djurskyddslagen m.m.

I motion 2013/14: MJ347 av Catharina Bråkenhielm (S) anförs att allt fler sällskapsdjur far illa. Misshandel och regelmässig tortyr har ökat drastiskt. I dag finns bara brottet djurplågeri, som kan ge högst två års fängelse, i brottsbalken. Det finns skäl att se över djurplågeribrottet och överväga om man inte ska införa brottet grovt djurplågeri.

I fråga om brott mot djurskyddslagen anförs i kommittémotion 2013/14: MJ518 (MP) yrkande 9 att djurskyddslagsutredningen förordar att straffvärdet höjs och att ett grovt brott mot djurskyddslagen samt grovt djurplågeri införs. Det skulle förstärka djurens rättssituation, eftersom det sannolikt skulle resultera i att brott som begås mot djur prioriteras högre än i dag.

Polisen bör enligt kommittémotion 2013/14: MJ518 (MP) yrkande 11 inte ansvara för omhändertagandet och förvaringen av omhändertagna djur. Detta ansvar bör ligga på länsstyrelsen, och offentliga resurser bör ges till organisationer som kan vara behjälpliga med det fortsatta omhändertagandet och omplaceringar. Det är dock viktigt att polisen även i fortsättningen är behjälplig som handräckning och vid omhändertagandet av övergivna och skadade djur. Polisen har en viktig roll vid djurskyddsbrott.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att riksdagen i stor utsträckning har delegerat normgivningsmakten till regeringen på djurskyddsområdet, med möjlighet till vidare delegering till expertmyndigheten, som besitter sakkunskap på området.

Utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) lämnades till regeringen i november 2011. Landsbygdsdepartementet har upplyst utskottet om att beredning av utredningsbetänkandet pågår inom Regeringskansliet och att regeringen har för avsikt att återkomma med en proposition i vår.

Djurskyddslagstiftningens struktur m.m.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) anförs att det är viktigt att djurskyddslagstiftningen vilar på en tydlig etisk grund och har en stark förankring i samhället. Utredaren anser att det med en användning och ett hållande av djur medföljer en moralisk skyldighet att ta hänsyn till djurens behov och välfärd. En djurhållning måste enligt utredarens mening ge djuren en god djurvälfärd om den ska anses vara etiskt acceptabel. Med djurvälfärd avser utredaren såväl hälsa och biologisk funktion som beteendebestånd och känslor. En god djurvälfärd innebär att djuren mår bra såväl fysiskt som psykiskt.

Att djuren ges en god djurvälfärd är inte enbart viktigt ur ett moraliskt perspektiv utan även ur ett folkhälsoperspektiv. Ett gott djurskydd, en god djurhälsa och en god folkhälsa är starkt förknippade med varandra. När djur ges en god djurmiljö och möjlighet att uttrycka naturliga beteenden leder det till friskare djur som inte behöver behandlas med läkemedel. Detta ger enligt utredarens mening en ovärderlig samhällsvinst i form av t.ex. låg antibiotikaresistens och säkra livsmedel för konsumenterna. Att ett gott djurskydd även är viktigt ur ett folkhälsoperspektiv glöms ofta bort när värdet av djurskyddet diskuteras. Att skydda djur från smittsamma sjukdomar är också en del av ett gott djurskydd.

Utredaren presenterar i betänkandet ett förslag på en ny djurskyddslag och en ny djurskyddsförordning. Förslaget innebär att detaljeringsgraden i lag och förordning sänks och mer detaljerade bestämmelser flyttas till Jordbruksverkets djurskyddsföreskrifter där de kan uppdateras och justeras i takt med forskning och utveckling. Vidare anser utredaren att Jordbruksverkets djurskyddsföreskrifter bör ses över, och lämnar förslag på hur detta bör göras. Utredaren föreslår att regeringen ska ge Jordbruksverket i uppdrag att se över föreskrifterna i syfte att sänka detaljeringsgraden, öka målstyrningen och göra om föreskrifterna till allmänna råd där så är möjligt utan att sänka djurskyddsnivån. Utredaren föreslår dock inte någon generell sänkning av föreskrifternas detaljeringsgrad utan anser att denna måste bedömas utifrån de djurskyddsrisiker, behov och förutsättningar som ligger till grund för varje enskild bestämmelse. Alla föreskrifter ska vara baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet, och förändringsarbetet ska

ske i samråd med bransch- och intresseorganisationer. För att stärka den vetenskapliga grunden anser utredaren att ett vetenskapligt råd ska kopplas till revisionen av föreskrifterna.

Syftet med den nya djurskyddslagen är enligt utredningen att säkerställa ett gott djurskydd och en god djurhälsa samt att främja respekten för djur och deras välfärd. Utredaren anser att respekten för djur är grundläggande för all djurhållning. I lagen ska det också anges att djur har ett egenvärde oavsett vilken nytta de har för människan, och att lagstiftningens bestämmelser ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Utskottet konstaterar att enligt 3 § förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk ska myndigheten säkerställa ett gott djurhälso tillstånd hos djur i människans vård och säkerställa ett gott djurskydd. Jordbruksverket har inrättat ett djurskyddsråd vars funktion är att stödja myndigheten i dess arbete med djurskyddsfrågor (jfr bet. 2013/14:MJU2). Rådet ska fungera som ett rådgivande organ och vara ett hjälpmedel för att driva på utvecklingen inom etik, utbildning och forskning inom djurskyddsområdet.

Utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag bereds i Regeringskansliet, och en proposition i ärendet väntas under våren. Utskottet anser att motionerna 2013/14:485 (S) yrkande 1 och 2013/14:518 (MP) yrkandena 5 och 6 bör lämnas utan åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående beredningsarbetet.

Ålders- och kompetenskrav för djurhållning m.m.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag konstateras att det i den nuvarande djurskyddslagen inte finns något krav på att en viss ålder ska ha uppnåtts av den som självständigt ansvarar för djurs skötsel. Enligt utredarens mening motsvarar den svenska djurskyddslagstiftningen därför inte kraven i Europarådets konvention om skydd av sällskapsdjur (ETS 125). Den svenska lagstiftningen för sällskapsdjur motsvarar inte heller andra krav i sällskapsdjurkonventionen. Konventionens definition på sällskapsdjur är djur som hålls eller är tänkta att hållas av människan, närmare bestämt i privata hem för nöje och sällskap. Detta innebär att de även innefattar hund och katt förutom övriga sällskapsdjur. Sällskapsdjurkonventionen har krav på utbildning eller motsvarande kompetens så att man kan uppfylla konventionens krav hos alla som bedriver handel, kommersiell uppfödning och inackorderar, hyr ut eller verkar i ett djurhem. De som driver sådan verksamhet ska också anmäla denna till berörd myndighet och uppge vilken kompetens de har. Verksamheten får inte heller bedrivas om rätt kompetens saknas.

Utredaren anser att det bör tydliggöras i lagen att den som är ansvarig för djurens välfärd är djurägaren eller den som på annat sätt förfogar över djuret. Det bör även anges i lagen att en person ska vara minst 16 år för att få ha huvudansvaret för ett djur. Som utredaren ser det är det inte rimligt eller rätt att begära att ett barn ska kunna ta på sig ansvaret vare sig

för den kunskap eller de resurser som krävs som huvudansvarig för ett djur. Vidare bedömer utredaren att den åtgärd som har störst potential att förbättra djurens välfärd är att höja kompetensen hos djurägarna. För att uppfylla Europarådets konvention för såväl produktionsdjur som sällskapsdjur bör utbildningskrav införas för den som i yrkesmässig eller i större omfattning håller eller hanterar djur. Detta krav bör föras in i djurskyddslagen och även omfatta personer som inte är djurägare men som på olika sätt hanterar djur. De som inte äger utan hanterar andras djur bör ha den kompetens som deras uppgifter kräver.

Utredaren anser att Jordbruksverket bör få i uppdrag att se över sina djurskyddsföreskrifter när det gäller utbildningskrav och se till att det finns utbildnings- eller kompetenskrav på alla djurhållnings- eller djurverksamhetsområden som kan anses vara nödvändiga från djurskyddssynpunkt. Jordbruksverket bör också se om det bör finnas några undantag från kravet på utbildning.

Som utskottet redovisat ovan bereds utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag nu i Regeringskansliet. Mot bakgrund av det arbete som pågår anser inte utskottet att någon åtgärd bör vidtas i detta skede. Utskottet avstyrker därför motionerna 2013/14: MJ485 (S) yrkande 2 och 2013/14: MJ518 (MP) yrkande 39.

När det gäller frågan om djurskyddskontrollanternas yrkeserfarenhet vill utskottet redovisa följande. I regleringsbrevet för 2014 anges att Jordbruksverket ska bistå länsstyrelserna i deras uppdrag att utveckla nyckeltal för djurskyddskontrollverksamheten. Jordbruksverket ska den 15 september 2014 respektive den 28 februari 2015 redovisa statistik om länsstyrelsernas djurskyddskontrollarbete till Regeringskansliet (Landsbygdsdepartementet). Slutrapporteringen med en analys i syfte att ge en bild av hur djurskyddskontrollerna har fungerat 2014 ska lämnas senast den 30 april 2015. Jordbruksverket ska också, efter samråd med länsstyrelserna, analysera djurskyddskontrollens resursanvändning. I redovisningen ska även en bedömning göras av om det med bibehållen kvalitet på djurskyddskontrollen finns utrymme för effektiviseringar. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Landsbygdsdepartementet) senast den 31 januari 2015.

Utskottet har tidigare i detta betänkande redovisat att regeringen genom beslut den 8 mars 2012 uppdrog åt Jordbruksverket att bilda ett råd för samordning av djurskyddskontrollfrågor med uppgift att samordna löpande strategiska frågor som rör djurskyddskontrollen. Rådet ska bestå av företrädare från Jordbruksverket och länsstyrelserna. Rådet ska arbeta för samsyn och verka för att djurskyddskontrollen utvecklas mot att bli mer rättssäker, likvärdig och effektiv. Rådet träffas fyra gånger per år och ska rapportera om sitt arbete till regeringen en gång om året fram till 2017. Rådet arbetar enligt uppgift från Landsbygdsdepartementet för att utveckla det samarbete som redan tidigare funnits mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna. En målsättning är att verka för att andelen planerade djurskyddskontroller ska öka. Rådet ska bl.a. arbeta för att effektivisera länsstyrelsernas hantering

av anmälningsärenden. Många av anmälningsärendena visar sig vara obefogade, och genom att skapa effektiva rutiner för hanteringen av dessa skapas utrymme för att lägga mer resurser på planerade kontroller som är riskbaserade, dvs. att länsstyrelserna kan rikta kontrollerna dit behoven är störst och använda sina resurser effektivt. Under 2013 valde rådet att bl.a. prioritera kompetensfrågan då man såg att samsyn och samverkan behövde förbättras inom detta område. Länsstyrelserna har arbetat med att utveckla djurskyddsinspektörernas kompetensprofil. Detta arbete innefattar bl.a. att identifiera vilken grundkompetens som behövs inom djurskyddskontrollen och hur kompetensprofilen ska ske ut. Kommunikation och bemötande är två viktiga komponenter som har identifierats.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag anförs att byggnadsteknisk, veterinärmedicinsk och etologisk kompetens bör ingå i förprövningsarbetet. Länsstyrelserna bör samverka i förprövningsarbetet och organisera sig, exempelvis regionvis, för att nödvändig specialisering ska kunna ske. Utredaren föreslår att ett bemyndigande införs i lagen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kontrollpersonalens kompetens. Utredaren anser att det är av stor vikt att den kontrollpersonal som utför kontrollarbetet har rätt utbildning och kompetens, och anser därför att detta bör regleras. För att förprövningen ska ske på likartat sätt i hela landet är det också viktigt att regelbundna avstämningar görs med andra länsstyrelser och Jordbruksverket. Utredaren anser att det i detta också ska ingå en tydlig policy för hur kontrollhandläggarna ska agera i olika situationer.

Utskottet avstyrker med det anförda motion 2013/14:MJ372 (SD) yrkande 3.

När det gäller frågan om att underlätta volontärarbete inom djurskyddsområdet har utskottet fått uppgift om att regeringen ser mycket positivt på ideella engagemang i olika frågor, inte bara i djurskyddsfrågor. Ett forum inom djurskyddsområdet där kontakter kan skapas mellan myndigheter och ideella krafter med intresse för frågorna är Jordbruksverkets årliga djurskyddskonferens. Förra året hölls konferensen den 20 november, och temat var djurskyddskontrollen. Företrädare för djurskyddspolisen var där och berättade om hur djurskyddspolisen arbetar med djurskyddskontrollen. Vidare förekommer det ett visst utbyte mellan den ideella sektorn och Sveriges lantbruksuniversitet. Under 2013–2105 utlyses 54 miljoner kronor till forskning om djurskydd och djurskyddsfrämjande åtgärder, och Sveriges lantbruksuniversitet har t.ex. beslutat ett ramprogram för forskning om hund och katt inom vilket ett av temaområdena har fokus på omgivningens inverkan på våra hundars och katters hälsa och välmående. Utskottet föreslår att motion 2013/14:MJ501 (SD) yrkande 4 lämnas utan vidare åtgärd i den mån den inte har tillgodosetts med vad som anförs.

I fråga om begränsningar av tillåtna sällskapsdjur anförs i utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag att det inte finns kompetensmässiga eller praktiska förutsättningar för privatpersoner att hålla djur av alla arter som

sällskapsdjur. Många djurarter bland de mer udda eller exotiska sällskapsdjuren har fysiologiska och beteendemässiga behov som är svåra att tillgodose för en privatperson eller i ett svenskt klimat. Det är i dag i princip tillåtet att hålla alla djur som inte är viltfångade och som inte tillhör kategorierna primater, rovdjur eller rovfåglar. Detta omfattar ett mycket stort antal djurarter med vitt skilda behov.

Mot denna bakgrund anser utredaren att lagstiftningen på området är otillräcklig. Utredaren föreslår därför att djurskyddsbestämmelserna för djur som hålls för sällskap och hobby ses över så att endast djur som är lämpade tillåts hållas. Vilka djur som inte ska anses vara tillåtna att hållas för sällskap och hobby bör anges i Jordbruksverkets föreskrifter. Arbetet bör också bedrivas i dialog med forskare, bransch- och djurskyddsorganisationer.

Djurskyddsbestämmelserna för sällskapsdjur bör enligt utredaren även ses över utifrån djurens behov av att få utföra naturliga beteenden. Som exempel bör fåglar endast få hållas på ett sådant sätt att deras behov av att flyga tillgodoses. Utredaren anser också att reptiler endast bör få hållas om det är praktiskt möjligt att ge dem en tillräckligt stor yta och en miljö som är stimulerande nog att ge dem en god djurvälstånd. För att underlätta djurskyddskontrollen av sällskapsdjur bör Jordbruksverket upprätta kontrollvägledning och checklistor som är uppdelade på olika djurarter.

Utskottet föreslår att motion 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 40 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående beredningsarbetet av utredningsbetänkandet.

Brott mot djurskyddslagen m.m.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås att sådana gärningar som är straffbara med böter eller fängelse i högst två år i nuvarande lag bibehåller samma straffskala i den nya lagen. Vissa av de bestämmelser som överförs till den nya lagen från den nuvarande djurskyddsförordningen blir straffbara med böter eller fängelse. Vissa nya bestämmelser i lagen får även samma straffskala. Straffskalan för brott mot föreskrifter meddelade med stöd av lagen sätts till böter. Utredaren inför även en definition av ringa brott.

Utredaren föreslår även att ett grovt brott mot djurskyddslagen införs där straffskalan är fängelse i högst fyra år. För grovt brott mot djurskyddslagen ska dömas om brott mot lagen har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse som har inneburit risk för omfattande djurlidande, betydande ekonomisk vinning för djurhållaren eller annars är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt. Grovt brott mot djurskyddslagen ska även kunna utdömas om brottet har utförts organiserat eller systematiskt eller har utförts med förslagenhet. Till följd av att grovt brott mot djurskyddslagen införs förordrar utredaren att en allmän översyn även görs av brottsbalkens bestämmelse om djurplågeri.

Utskottet anser det lämpligt att avvakta resultatet av den fortsatta beredningen inom Regeringskansliet av utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag och avstyrker därför motionerna 2013/14:MJ347 (S) och 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 9.

När det gäller djurförbud och omhändertagande av djur föreslår utredaren att den som har dömts för brott mot djurskyddslagen eller inte rättar sig efter upprepade förelägganden eller beslut av kontrollmyndigheten ska kunna meddelas djurförbud om det är befogat från djurskyddssynpunkt. Antalet förelägganden, förbud eller domar för brott mot djurskyddslagen ska inte vara ensamt avgörande för om en person ska meddelas djurförbud, utan det ska göras en helhetsbedömning utifrån vad som är befogat från djurskyddssynpunkt.

En fällande dom för grovt brott mot djurskyddslagen som vunnit laga kraft ska leda till djurförbud. Djurförbud ska inte meddelas om länsstyrelsen bedömer att det är sannolikt att ett upprepande inte kommer att inträffa. I lagförslaget får länsstyrelsen befogenhet att meddela djurförbud under vissa förutsättningar. Länsstyrelsen kan t.ex. besluta om partiella djurförbud där den som har meddelats djurförbud kan medges att under vissa villkor ha hand om djur, t.ex. under överinseende av annan person. Även i övrigt ska länsstyrelsen kunna meddela vilken omfattning djurförbudet ska ha, t.ex. i fråga om vilket eller vilka djurslag som ska omfattas av förbudet och det högsta antalet djur som en djurhållare ska tillåtas att ha. Länsstyrelsen ska även upphäva djurförbudet efter ansökan av den enskilde om förbudet inte längre behövs.

Utredaren föreslår att länsstyrelsen ska besluta om omhändertagande av djur även i fall där något djurlidande inte kan påvisas om ett beslut om djurförbud inte följs. Detsamma gäller om länsstyrelsens förelägganden eller förbud inte följs och ett omhändertagande är befogat från djurskyddssynpunkt. Vidare ges även polismyndigheten befogenhet att omedelbart omhänderta djur som handhas av personer som har djurförbud, även i sådana fall där inte något djurlidande kan påvisas. Utredaren föreslår även att djurhållarens ansvar för att betala de kostnader som ett omhändertagande av djur medför ska skärpas. Endast om det finns synnerliga skäl ska dessa kostnader belasta staten.

Utskottet föreslår att motion 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 11 lämnas utan åtgärd mot bakgrund av att djurskyddslagsutredningens förslag för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Naturligt beteende och utevistelse m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om naturligt beteende (S, MP, V), utevistelse (MP, V) förprovning (MP) och avel (MP).

Jämför reservationerna 7 (MP, V), 8 (S, MP) och 9 (MP, V).

Motionerna

Naturligt beteende och utevistelse m.m.

Regeringen bör enligt kommittémotion 2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2 återkomma till riksdagen med ett konkret förslag på hur djur inom livsmedelsindustrin ska ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende. Vänsterpartiet vill säkerställa att djurskyddslagens rätt till naturligt beteende fullföljs. När den nya djurskyddslagen kom 1988 fick kor, får och getter rätt till utevistelse. Andra djur inom livsmedelsindustrin har liknande behov av utevistelse, men det är ytterst få av dem som ges möjlighet till detta.

Även enligt kommittémotion 2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3 bör det klargöras i djurskyddslagen att djur ska hållas och skötas på ett sådant sätt att de ges möjlighet att utföra sådana naturliga beteenden som de är starkt motiverade för samt att djuren ska hållas på ett sådant sätt att uppkomsten av beteendestörningar förebyggs. Begreppet naturligt beteende bör klargöras i djurskyddslagen.

En översyn bör enligt kommittémotion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 7 göras av Jordbruksverkets föreskrifter för att säkerställa att kravet på naturligt beteende är uppfyllt. Översynen bör omfatta samtliga föreskrifter mot bakgrund av den föreslagna nya definitionen och ny forskning på området. Motionärerna ser positivt på att naturligt beteende definieras i utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag, men menar att uppräkningslistan av de kategorier beteenden som ska tillgodosas är för begränsande, t.ex. nämns inte bobyggnadsbeteende (yrkande 14). Miljöpartiet vill enligt motionens yrkande 15 se ett förbud mot att ha uppbundna djur eftersom det skulle ge djuren större möjlighet att utföra sina naturliga beteenden. För mjölkkor kan motionärerna ha förståelse för behovet av övergångsperioder för att inte ytterligare påskynda utslagningen av små mjölkgårdar, men i övriga fall bör förbudet införas tidigare än vad utredningen föreslår. I fråga om förprovning och s.k. § 16-tillstånd anförs att förprovningen av byggnader och hägn är en viktig del av det förebyggande djurskyddsarbetet (yrkande 16). Det är angeläget att det finns både etologisk och veterinärmedicinsk kompetens vid förprovningar. Även mindre anläggningar bör omfattas av förprovningar. Tillståndsplikten bör inte tas bort eftersom den är en del av det förebyggande djurskyddsarbetet. Det är viktigt att ny teknik godkänns även i fortsättningen. I fråga om ute-

vistelse och förbättrad inomhusmiljö för grisar föreslås att alla grisar bör ges lagstadgad rätt att vistas utomhus med möjlighet att böka under sommaren precis som Kravgrisarna – inte bara på en betongplatta som enligt reglerna för EU:s ekologiska märkning (yrkande 18). Även inomhusmiljön bör ses över för att grisar även i inomhusmiljö ska kunna tillgodose sina beteendebeständigheter. I fråga om utevistelse för tjurar, kor och kalvar anförts att kor enligt lag har rätt till utevistelse, men det gäller inte tjurar och kalvar under sex månader. Alla kor, tjurar och kalvar bör få vistas ute på sommaren (yrkande 20). Fler och fler ladugårdar inreds för lösdrift, men fortfarande står närmare hälften av korna bundna vintertid. Detta begränsar inte bara rörelsefriheten utan även de sociala kontakterna, något som är viktigt för sociala djur som kor.

Avel

I fråga om avel som kan orsaka lidande för djuren anförts i kommittémotion 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 26 att människor under långa tider har avlat på djur för att få fram ett visst utseende eller produktionsegenskaper. Det har bl.a. lett till hundraser som inte kan andas normalt, grisar som får bogsår, hög smågrisdödlig och kor som får juverinflammationer. Förbudet mot avel som kan medföra lidande bör enligt utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag lyftas från förordning till lag. Det är angeläget, eftersom det bl.a. innebär att sådan avel blir straffsanktionerad.

Utskottets ställningstagande

Naturligt beteende och utevistelse m.m.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag anförts att det i lagen bör finnas grundläggande bestämmelser om hur djur får hanteras, hållas och skötas. Djur får t.ex. inte agas, skadas eller överansträngas. Den utrustning och de träningsmetoder som används till djur får inte heller skada djuren. Djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sätt som främjar deras välfärd. I lagförslaget införs krav på att djur inte får hållas i grupper som innebär att individer orsakas onödigt lidande. Djur ska också ha tillräckligt med foder och vatten, skötsel, vård, utrymme samt skydd mot väder och vind.

I lagförslaget införs krav på att alla djur ska hållas lösgående. Med lösgående avses att djur ska hållas så att de kan röra sig fritt i en inhägnad, box eller liknande utrymme. Detta betyder att djur inte får hållas bundna annat än tillfälligtvis, som t.ex. vid olika former av skötsel, hantering och rastning. För att uppbundna system ska kunna fasas ut i rimlig takt föreslås att Jordbruksverket får ett bemyndigande att föreskriva om undantag. Stall och andra förvaringsutrymmen ska vara så rymliga att alla djur kan röra sig obehindrat och inte hindra djuren från att bete sig naturligt. Med detta avser utredaren t.ex. att en ko måste ha tillräckligt med plats för att

kunna sträcka ut huvudet när hon reser sig. Ett annat exempel är att en sugga behöver plats och inte kan vara fixerad om hon ska kunna utföra ett naturligt beteende som att bygga bo inför grisning.

Djurens behov av komfort ska enligt utredningen också tillgodoses så att djuret kan vila på ett för djurarten lämpligt sätt. För många djur krävs det t.ex. att det finns ett bekvämt underlag och tillräckligt med plats för att alla djur ska kunna ligga ner samtidigt. Utredaren anser att Jordbruksverket, liksom i dag, ska ha rätt att meddela ytterligare föreskrifter om hur djur ska hållas och skötas, hur stall ska vara utformade, osv.

Begreppet naturligt beteende klargörs i lagförslaget genom att det anges att djur ska hållas och skötas på ett sådant sätt att de ges möjlighet att utföra sådana naturliga beteenden som djuren är starkt motiverade för och som ger djuren en funktionell återkoppling, dvs. minskar djurets motivation att utföra beteendet i fråga. Dessa beteenden begränsas dock till beteenden som relaterar till djurens behov av rörelse, vila, komfort, sysselsättning, födosök och socialt umgänge. Med sysselsättning avses även sådan sysselsättning som endast är viktig för djuret under viss tid av dess liv, t.ex. suggors behov av att bygga bo inför grisning och kalvars behov av att få suga. Begränsningen införs på grund av att det finns beteenden som djur är starkt motiverade för men som är oönskade eller svåra att tillgodose i djurhållning. Ett exempel på detta är att djur kan vara starkt motiverade att para sig eller att slåss.

Utredaren anser inte att det i lagen ska regleras exakt vilka beteenden som avses med naturligt beteende eftersom det skulle ge lagen en mycket hög detaljeringsgrad. Detta bör i stället regleras i Jordbruksverkets föreskrifter och uppdateras i takt med ny kunskap på området. I lagförslaget införs också en bestämmelse som anger att djur ska hållas på ett sådant sätt att uppkomsten av beteendestörningar förebyggs.

För att förenkla och likrikta de krav som ställs på djurägare med olika djurverksamheter när det gäller förprovning föreslår utredaren att det s.k. § 16-tillståndet tas bort och ersätts med lokalgodkännande och lagens generella krav på kompetens och utbildning. De olika lokalgodkännanden som finns i dag för olika djurverksamheter likriktas genom att det i lagen ställs ett generellt krav på att utrymmen där djuren hålls ska godkännas i förväg utifrån djurskydds- och djurhälsosynpunkt (förprovning). Innan utrymmena där djuren ska hållas tas i bruk, eller om det är mer lämpligt, snarast möjligt därefter, ska dessa utrymmen kontrolleras av länsstyrelserna. Detta krav gäller all yrkesmässig djurhållning eller djurhållning av större omfattning. Vad som avses med större omfattning och vad som ska gälla för förprovningen av olika verksamheter anser utredaren att Jordbruksverket ska föreskriva om.

Utredaren bedömer att kravet på förprovning av ny-, om- och tillbyggnad av djurstallar behövs för att förebygga djurskyddsproblem. Utredaren anser även att förprovningen är en hjälp och en investeringstrygghet för företagaren. Det som är av väsentlig betydelse för djurskyddet och djurhäl-

san ska ingå i förprovningen. Som utredaren ser det finns det ett stort samhällsintresse av att minska både djurlidandet och de kostnader som olika sjukdomar och smittor för med sig. Utredaren anser att det i förprovningens arbetet ska ingå byggnadsteknisk, veterinärmedicinsk och etologisk kompetens. Länsstyrelserna bör samverka i förprovningens arbetet och organisera sig, exempelvis regionvis, för att nödvändig specialisering ska kunna ske. Utredaren bedömer även att en förprovning av ny teknik behövs för att förebygga djurskyddsproblem. Utredaren ser möjligheten till nyteknikprövning som en flexibilitet i lagstiftningen och anser att branschorganisationerna, myndigheterna och Sveriges lantbruksuniversitet bör inrätta ett innovationscenter dit en producent kan vända sig med sin idé och få hjälp med att utveckla och genomföra den. Detta skulle kunna stimulera utvecklingen av bättre tekniska lösningar på djurområdet.

Av utredningsbetänkandet framgår att Jordbruksverket har föreskrivit att mjölkkor ska vara ute sex timmar per dygn under tre månader mellan den 1 maj och den 15 oktober i stället för att, som det står i djurskyddsförordningen (1988:538), nötkreatur som hålls för mjölkproduktion sommardag ska hållas på bete. Det senare skulle kunna tolkas som att mjölkorna ska vara ute på bete hela tiden under sommarmånaderna utom när de mjölkas. Alltså ges den enskilde producenten en större flexibilitet eftersom han eller hon kan välja hur lång utevistelse som djuren ges, allt från sex timmar till hela dygnet.

Vidare framgår att Svenska Ägg driver frivilliga och förebyggande kontrollprogram, t.ex. frivilliga och förebyggande salmonellakontrollprogram för höns med utevistelse. Genom 1988 års djurskyddslagstiftning infördes det i förordningen att avelssvin om det är möjligt sommardag ska ges tillfälle att vistas ute (12 §), att svin ska hållas lösgående (14 §), att fixeringsanordningar inte får användas annat än tillfälligtvis (§ 15) och att boxar för svin ska vara försedda med halm eller annat jämförbart material (16 §). Dessa bestämmelser på förordningsnivå har enligt utredningen lett till många olika tolkningar. Även om möjlighet till utevistelse för avelssvin främst har blivit verklighet i den ekologiska grisuppfödningen så har djurskyddslagstiftningen lett till att uppfödningssystemen i Sverige i många hänseenden har utvecklats åt ett annat håll än i övriga EU. Den har t.ex. stimulerat till att byggnadslösningar har tagits fram där utevistelse kan ingå i systemen för hållande av exempelvis sinsuggor.

I 10 och 11 §§ djurskyddsförordningen finns krav på att nötkreatur ska vistas utomhus under sommaren. Skälet till det är enligt Landsbyggsdepartementet att en stor del av djurens välfärd är beroende av möjligheten att utföra ett naturligt betesbeteende och möjligheten till motion. Det finns dock inget krav i djurskyddsförordningen på utevistelse och bete för kalvar, dvs. djur under sex månader, eller för tjurar. Vad gäller kalvar är en orsak till detta att unga kalvar som skiljs från kon tidigt har svårt att livnära sig enbart på bete och därför måste stödutfodras med särskilt foder, vilket är svårt att göra på betet. I de flesta köttdjursbesättningar hålls kal-

ven tillsammans med korna under en längre tid. Kalven livnar sig då på modersmjölken och börjar successivt äta gräs, vilket innebär att den kan hållas på bete redan i spädd ålder. När det gäller tjurar vägs säkerheten för djurägaren och allmänheten in mot betets positiva effekter, då det kan utgöra en risk att hålla tjurar i grupp på bete.

Enligt uppgift från Landsbygdsdepartementet finns det i dag inget förbud mot uppbindning av mjölkkor, hästar och getter. Enligt gällande djurskyddsförordning och föreskrifter (SJVFS 2010:15) finns krav på lösdrift för grisar, får och kalvar upp till sex månader. Handjur av nöt äldre än sex månader ska hållas i lösdrift efter den 1 augusti 2017. Sedan 2007 gäller att i nybyggda stallar ska nötkreatur och hästar hållas i lösdrift. För häststallar gäller krav på lösdrift även vid till- och ombyggnationer. Hästar får inte hållas bundna i spilta mer än sammanlagt 16 timmar per dygn (DFS 2007:6).

Enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m. ska får och getter sommartid hållas på bete eller på annat sätt ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden den 1 maj–15 oktober.

Utskottet konstaterar att den svenska djurskyddslagstiftningen innehåller en mängd olika bestämmelser som inbegriper krav när det gäller allt från berikning av djurens miljö till behov av social kontakt, fysisk aktivitet och utevistelse (bet. 2011/12: MJU21). Som utskottet tidigare redovisat ska kor för mjölkproduktion vistas på bete sommartid. Ett litet antal kor i mjölkproduktionen har emellertid inte möjlighet att gå på bete på grund av att gårdarna är byggda på sådana ställen att de inte kunde tillhandahålla bete när beteskravet trädde i kraft (bet. 2010/11: MJU20). De djurhållarna fick därför dispens. Vidare noterar utskottet att tjurar och kalvar inte omfattas av beteskravet, men att en hel del tjurar och kalvar ändå går på bete. Utskottet anförde också att det enligt myndigheter med sakkunskap på området och mot bakgrund av den struktur som råder i husdjursproduktionen, med stora enheter som inte alltid ligger i anslutning till tillräckligt stora betesmarker, är förenat med svårigheter att införa tvingande regler för betesgång för kalvar och tjurar.

Mot bakgrund av den nu lämnade redovisningen och av att utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag är under beredning i Regeringskansliet föreslår utskottet att motionerna 2012/13: MJ374 (V) yrkande 2, 2013/14: MJ485 (S) yrkande 3, 2013/14: MJ518 (MP) yrkandena 7, 14–16, 18 och 20 nu lämnas utan vidare åtgärd.

Avel

I djurskyddslagsutredningens förslag till en ny djurskyddslag införs ett tydligt förbud mot avel med sådan inriktning som kan medföra lidande för avkomman eller moderjuret. Aveln ska leda till att djur kan föda fram sin avkomma på ett naturligt sätt. Djur ska också ha normala kroppsfunktioner såsom att kunna andas normalt, röra sig obehindrat och kunna använda

sina sinnen utan att det medför lidande. Utredaren föreslår även att djurskyddsföreskrifterna på avelsområdet ska ses över så att de blir ännu tydligare och ger kontrollmyndigheterna möjlighet att vidta rättsliga åtgärder då de upptäcker djurskyddsproblem orsakade av avel.

Utredaren anser att det bör införas en rapporteringsplikt för veterinärer när det gäller ärftliga defekter hos sällskapsdjur. Veterinärer bör t.ex. inrapportera förlossningssvårigheter, andningsproblem eller andra liknande defekter till Jordbruksverket som i sin tur ska tillhandahålla dessa uppgifter till länsstyrelserna. Utredaren ger därför Jordbruksverket ett bemyndigande att införa en sådan rapporteringsplikt.

Utredaren anser även att krav på information vid försäljning bör införas för samtliga sällskapsdjur, inklusive hund, katt och häst. Informationen ska förutom skötselråd även bl.a. innehålla rasspecifik avelsinformation. Utredaren anser att det är positivt att många rasklubbar på sällskapsdjursområdet arbetar för att minimera de djurskyddsproblem som är relaterade till avel. Utredaren anser dock att fler åtgärder krävs, och för hundar föreslås bl.a. en obligatorisk utbildning för hunduppfödare. För katter föreslås en kartläggning av kattraser där avel orsakar djurskyddsproblem. Utredaren anser också att domare vid hund- och kattutställningar ska ha kunskap om de djurskyddsproblem som exteriöra överdrifter kan medföra. Hunddomarnas beslut bör även kontinuerligt utvärderas av Kennelklubben ur ett djurskyddsperspektiv. För katter anser utredaren att särskilda domaranvisningar bör tas fram och att domarna ges utbildning i djurskyddsproblem hos olika kattraser.

För hästar anser utredaren att det vore önskvärt om graden och omfattningen av ärftliga defekter och sjukdomar undersöktes hos svenska hästar av olika raser. Ett förbud mot att använda bärare av ärftliga defekter i avel bedöms inte som möjligt att införa på grund av gemenskapslagstiftningen. Däremot är det i dag förbjudet att para två individer när man vet att kombinationen leder till ett lidande för avkomman. För att ytterligare motverka att anlag för defekter och sjukdomar sprids inom raserna föreslår utredaren att de individuella rasföreningarna upprättar egna regler.

När det gäller lantbrukets djur anser utredaren att det är viktigt att avelsarbetet fortsätter att utvecklas och att djurvälståndsperspektiv vägs in på samma sätt som i dag. För t.ex. mjölkkor anser utredaren att avelsarbetet och avelsmålen kontinuerligt bör utvärderas av myndigheterna. För nötkreatur som hålls för köttproduktion bör koderna för korsningsdjur ändras så att föräldradjurens ras kan utläsas vid slakt. I dag finns en branschöverenskommelse om att inte slakta djur av rasen belgisk blå eller deras avkomma. För att överenskommelsen ska fungera effektivt bör dock föräldrarna ras synas i systemet även för korsningsdjuren.

Avelsarbetet har i många år inriktats mot att få så snabbväxande djur som möjligt. Sverige är dock ett av få länder som även har tagit med djurhälsoaspekter i avelsmålen för grisar, t.ex. motstånd mot stresskänslighet, hälsobefrämjande kroppsbyggnad och motståndskraft mot sjukdomar. Ändå

behövs en anpassning av djurmaterialet i ekologisk produktionsmiljö för att undvika bl.a. leddskador. Forskning vid bl.a. Sveriges lantbruksuniversitet pekar mot att en gris som föds upp i ett konventionellt uppfödningssystem inte klarar av att röra sig så mycket utomhus som den ekologiska grisen får göra. Ensidig avelsinriktning har medfört att vissa konventionella grisraser får djurskyddsproblem i en i övrigt önskvärd utomhusmiljö.

När det gäller grisaveln bör den bl.a. inriktas mot att minska förekomsten av bogsår och smågrisdödlighet. Sambandet mellan smågrisdödlighet och antalet födda smågrisar, funktionsdugliga spenar, suggans modersegenskaper samt smågrisarnas födelsevikt och tillväxtförmåga bör studeras ytterligare. Aveln bör också riktas mot att få fram en gris lämpad för den ekologiska grisuppfödningen.

Slaktkycklingsaveln bör inriktas mot att få bort de ärftliga faktorer som ligger bakom t.ex. benproblem, hudinflammationer, bukvtattusot och plötsligdöd-syndrom. Avel bör också bedrivas för att få bort de beteendestörningar som finns hos föräldradjuren till slaktkycklingar, värphöns och kalkoner. Utredaren bedömer att mer forskning också behövs för att studera slaktkycklingarnas avelsdefekter under svenska förhållanden. För värphöns bör aveln inriktas mot att få bort problemen med fjäderplockning och kannibalism.

Eftersom avelsarbetet med värphönsen sker utomlands har de svenska producenterna inte den övergripande kontrollen på avelsarbetet. Avel mot hackning och fjäderplockning har inte tidigare prioriterats eftersom man i större delen av Europa näbbtrimmar hönsen. I dag pågår dock sådan forskning. Utredaren anser att detta är viktiga välfärdsproblem för hönsen.

Utskottet föreslår att motion 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 22 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet med utredningsbetänkandet.

Lantbrukets djur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om kirurgisk kastrering av grisar (MP), en översyn av slaktkycklinguppfödningen (M, MP) och att avliva slaktdjur på bete (SD).

Jämför reservationerna 10 (MP), 11 (MP, V) och 12 (SD).

Motionerna

Enligt motion 2013/14:MJ211 av Olle Larsson (SD) bör det göras möjligt att avliva slaktdjur på bete i småskaligt jordbruk. Avlivning i beteshagen, i djurets invanda miljö, är det mest skonsamma sättet för djuret att avsluta livet på.

Enligt motion 2013/14:MJ316 av Jan Ericson (M) bör överläggningar ske med kycklinguppfödare för att utveckla kycklinguppfödningen. Genom hård avel har man fått fram kycklingar som kan växa snabbt och samtidigt förbruka en begränsad mängd foder. Slaktvikten för en kyckling är cirka två kilo, men dagens kycklingar är inte byggda för att växa så snabbt och bli så stora. Kycklingarna bör födas upp på ett för dem mer naturligt sätt och där alltför extremt snabbväxande raser undviks. Även enligt kommittémotion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 22 bör en översyn göras av slaktkycklinguppfödningen. Livet för en kyckling varar en dryg månad. På den tiden växer den från en liten nykläckt individ på ca 40 gram till en slaktkyckling på upp till 1,9 kilo. I takt med att kycklingarna växer krymper också varje kycklings utrymme. I Sverige får det finnas ca 24 kycklingar per kvadratmeter mot slutet av kycklingens liv. Rörelsefriheten är nästan obefintlig strax före slakt. Vidare anförs i motionens yrkande 19 om förbud mot kirurgisk kastrering av grisar att kirurgisk kastrering ska ske under bedövning från 2016. År 2009 godkände EU:s läkemedelsmyndighet s.k. immunokastrering, en sorts vaccinering utan läkemedel eller hormoner som förhindrar könsmognad hos hangrisarna. På så sätt slipper man både den obehagliga galtlukt som vissa galtar utvecklar och de aggressiva beteenden som lätt uppstår hos könsmogna galtar som hålls i en trång och torftig miljö.

Utskottets ställningstagande

Kastrering av grisar

Utskottet har tidigare redovisat (bet. 2013/14:MJU2) att Jordbruksverket sedan flera år har i uppdrag av regeringen att medverka till att utveckla en kostnadseffektiv teknik och ett system för att göra det överflödigt att kastrera smågrisar utan föregående bedövning. Regeringen beslutade även om ett förbud mot kastrering av grisar utan föregående bedövning fr.o.m. 2016.

Enligt uppgift från Landsbygdsdepartementet är ikraftträdandet av förbudet satt till 2016 för att djurhållarna ska hinna få den utbildning som krävs för att få administrera bedövningsmedel. Jordbruksverket ska stimulera att kastrering av smågrisar utan bedövning fasas ut till 2016 och hålla sig uppdaterat om utvecklingen av alternativa metoder och system. Jordbruksverket har på uppdrag av regeringen strävat efter att medverka till att utveckla teknik och system inom grisproduktionen som ska göra kastrering av smågrisar utan föregående bedövning överflödigt. Att kastrera smågrisar utan bedövning är ett djurvälståndspåslag som man i dag kan undvika genom att t.ex. bedöva innan kastreringen eller vaccinera hangrisarna mot galtlukt. För att främja dessa metoder gjordes det under 2012 möjligt att få ersättning för arbetskostnader och kostnader för läkemedel och sprutor. Jordbruksverket följer noga utvecklingen av alternativ till obedövad kastrering av smågrisar, t.ex. vaccinering mot galtlukt, som kan vara praktiskt tillämpbara i Sverige. Jordbruksverket betalar ut ett stöd för vissa kostna-

der till de djurhållare som ger grisarna bedövning och smärtlindring vid kastreringen eller vaccinerar mot galtluk. Vaccineringen mot galtluk har tagit ett litet steg framåt, då två uppfödare började leverera vaccinerade grisar till ett slakteri förra året.

På initiativ av Europeiska kommissionen antogs 2010 en deklaration om alternativ till kirurgisk kastrering av grisar, den s.k. Brysseldeklarationen. Initiativet är frivilligt och uppmanar aktörer inom branschen att från 2012 utföra kirurgisk kastrering med långtidsverkande smärtlindring eller bedövning. Den 1 januari 2018 bör kirurgisk kastrering upphöra.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås att djur som är skadade eller sjuka snarast ska ges nödvändig vård eller avlivas. Denna vård ska ges av veterinär när så behövs, och operativa ingrepp får endast göras om de är befogade av veterinärmedicinska skäl. Utredaren föreslår att detta även ska gälla all penetration av hud eller slemhinnor på djur så att detta även inkluderar injektioner, blodavtappning och akupunktur. Utredaren anser inte att djur ska utsättas för ingrepp som riskerar att orsaka djuren lidande och bestående men om det inte är befogat av veterinärmedicinska skäl och sker under veterinärt ansvar. Utredaren anser vidare att alla operativa ingrepp ska göras under bedövning. Obedövad kastrering av smågrisar anser utredaren ska fasas ut tre år efter lagens ikraftträdande. Utredaren vill påpeka att när det gäller immunokastrering av gris innebär det inte någon hormontillförsel utan är i stället en vaccinering. Bestämmelsen hindrar därför inte möjligheterna till att immunokastrera grisar.

Utskottet föreslår att motion 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 19 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet.

Slaktkycklingar

Enligt uppgift från Landsbygdsdepartementet arbetar Sverige för att förbättra djurskyddet för djur både i Sverige och internationellt. Det är särskilt viktigt att vi försöker påverka internationellt när det gäller slaktkycklingar eftersom aveln sker utomlands. Sverige har varit drivande i utvecklingen av EG-direktivet om skydd av slaktkycklingar som EU beslutade 2007. Sverige har haft sitt nuvarande regelverk, som är striktare än EU:s, sedan början av 1990-talet. Vi har också ett särskilt kontrollprogram för djuromsorg och hälsa för slaktkycklingar.

När det gäller frågan om avel som kan orsaka lidande, och då i synnerhet avseende kycklingar, har utskottet tidigare redovisat (bet. 2010/11: MJU20) att avel av kycklingar till största delen bedrivs i utlandet, och det är därför svårt för Sverige att bestämma hur den ska gå till. Kommissionen har dock uppmärksammat problemet och Efsa har därför haft i uppdrag att se över aveln av slaktkycklingar, och en rapport (Scientific Opinion on the influence of genetic parameters on the welfare and the resistance to stress of commercial broilers) har presenterats. Enligt uppgift från Landsbygdsdepartementet tar man i Sverige hänsyn till de fem riskfaktorer som Efsa har identifierat för att minimera risken för dålig djurvälstånd

hos slaktkycklingar genom förbud mot näbbtrimning, krav på inredd miljö för avelsdjuren, reglerade ljusperioder och daglig tillgång till vatten och foder, samt begränsad beläggingsgrad i stallarna.

Enligt utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag bör, som tidigare nämnts, slaktkycklingsaveln inriktas mot att få bort de ärftliga faktorer som ligger bakom t.ex. benproblem och hudinflammationer. En faktor som gäller i hela fjäderfänäringen är att det verkliga avelsarbetet sker utomlands och att det endast sker en förökning av redan utvalda avelsdjur i landet. Detta har medfört att den svenska näringen har haft svårt att påverka avelsarbetets utveckling. Djuren har framför allt varit framavlade för en snabb tillväxt, vilket har medfört problem med framför allt ben och leder. Detta försöker slaktkycklingsbranschen att motverka genom utveckling av fodersammansättningen samt stimulans för djuren att röra sig och andra miljöåtgärder. Från djurskyddshåll får dock slaktkycklingsbranschen hård kritik för avelsproblemen och det lidande som den snabba tillväxten hos kycklingarna kan medföra.

Utredaren konstaterar att den svenska lagstiftningen i kombination med djuromsorgsprogrammet är mer långtgående än EU:s slaktkycklingsdirektiv. I Svensk Fågels regi drivs djuromsorgsprogram för slaktkycklingar, omsorgsprogram för kalkoner, frivilligt och förebyggande salmonellakontrollprogram m.m. Svensk Fågel bedriver också ett frivilligt program för fothälsan hos kycklingar. Utskottet föreslår att motionerna 2013/14:MJ316 (M) och 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 22 med den lämnade redovisningen lämnas utan vidare åtgärd.

Slakt

När det gäller frågan om att avliva slaktdjur på bete har utskottet fått uppgifter från Landsbygdsdepartementet om att Sverige har drivit frågan om avlivning på ursprungsplatsen – på gården – av extensivt uppfödda nötkreatur, dvs. nötkreatur som går ute hela året. Vi har dock inte fått gehör för detta då grundregeln enligt EU:s regler på området är att djur som ska bli livsmedel ska avlivas och slaktas på ett godkänt slakteri. Endast hägnat vilt, bison, nödslaktade djur och tama fjäderfän får avlivas på annan plats. Sverige arbetar vidare med att försöka få kommissionen att acceptera nationella regler på området. Utskottet avstyrker med denna redovisning motion 2013/14:MJ211 (SD).

Sällskapsdjur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att katter bör ha samma skydd i lagstiftningen som t.ex. hundar och att kattens status och värde bör höjas (FP), om att kattägare bör bli skyldiga att registrera och märka sina katter (S, M, MP, FP) kombinerat med fortplantningsbegränsning för katter som går ute (S, MP, FP), att det bör vara förbjudet och förenat med sanktioner att överge sin katt (S, MP, FP) och om behovet av nationella regler för hållande av ormar och andra giftiga djur (S, M, FP).

Jämför reservation 13 (S, MP, V).

Motionerna

Katter

Enligt motion 2013/14:MJ376 av Jan Ertsborn m.fl. (FP) yrkande 1 bör det införas bestämmelser om att katter ska ha samma skydd i lagstiftningen som t.ex. hundar. Den 1 maj 2008 började Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt att gälla. De nya bestämmelserna omfattar emellertid inte det stora problemet med det ständigt ökande antalet hemlösa, övergivna och förvildade katter som far illa. Kattens status och värde måste höjas genom att vi minskar kattstammen (yrkande 2). Kattägare bör bli skyldiga att registrera, märka och kastrera sina katter (yrkande 3). Samma krav bör ställas på kattägare som på hundägare när det gäller ansvar och tillsyn (yrkande 4). Det är dags att ändra på synen att katter ska få springa fritt och föröka sig och därmed riskera att fara illa och därtill ställa till olägenheter för andra. Särskilda krav bör ställas på kattägare när det gäller tillsyn i tätbebyggda bostadsområden. Det bör vara brottsligt och förenat med sanktioner enligt djurskyddslagen att överge sin katt (yrkande 5). Kommunerna bör uppmärksammas på möjligheten att både bryta människors ensamhet och ge övergivna katter ett nytt hem (yrkande 6).

Enligt motion 2013/14:MJ407 av Elin Lundgren och Åsa Lindestam (båda S) bör det ställas krav i djurskyddslagen på märkning och registrering av katter. I Sverige i dag finns över 100 000 katter som är övergivna och som aldrig har haft ett hem eller som på annat sätt far illa. Även enligt motion 2013/14:MJ412 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) bör katter id-märkas och registreras. I kommittémotion 2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 framhålls att övergivna och förvildade djur bör omfattas av djurskyddslagen och att det ska vara förbjudet att överge djur. Enligt kommittémotion 2013/14:MJ518 av Helena Leander

m.fl. (MP) yrkande 38 är utredningsförslaget om obligatorisk märkning och registrering av katter, kombinerat med fortplantningsbegränsning för katter som går ute, en angelägen reform.

Ormar och giftiga djur

I motion 2013/14:MJ247 av Karin Granbom Ellison m.fl. (FP) yrkande 1 framhålls att det finns ett behov av nationella regler för hållande av ormar och andra giftiga djur. I vissa kommuner finns det omfattande krav och tillståndsplikt med uppföljande inspektioner. I andra kommuner finns inga krav alls. Oavsett var ormarna och de andra giftiga djuren finns bör ägaren vara tvungen att söka tillstånd och uppnå kriterierna för förvaring och skötsel (yrkande 2). För den som håller eller importerar giftiga ormar bör det krävas någon form av licens som visar att personen förvärvat vissa kunskaper om exempelvis risker, utrustning och hur man hanterar en eventuell olycka (yrkande 3). Vidare finns behov av en nationell lista över synnerligen giftiga och farliga djur, t.ex. kobror, mambor och vissa skallerormar, för att kunna förbjuda att de handhas av privatpersoner (yrkande 4). Vidare bör sjukvården, polisen och räddningstjänsten ha tillgång till information om var giftiga djur hålls (yrkande 5). Det finns ett behov av skärpta regler och statistik för import av ormar och andra giftiga djur (yrkande 6).

Enligt motion 2013/14:MJ281 av Jasenko Omanovic och Kristina Nilsson (båda S) bör det i hela landet krävas tillstånd att ha giftiga ormar i bostaden.

En översyn bör enligt motion 2013/14:MJ325 av Betty Malmberg (M) göras av möjligheterna till en nationellt fastställd anmälningsplikt. Samma regler bör gälla i hela landet.

Utskottets ställningstagande

Katter

Djurskyddsutredningen föreslår fem åtgärder för att lösa problemen med övergivna och förvildade djur.

- Den första åtgärden är att tydliggöra att övergivna och förvildade djur av tamdjursarter omfattas av djurskyddslagen. Med tamdjursarter avses djur som av tradition hålls av människan och inte naturligt lever vilt i den svenska naturen.
- Den andra åtgärden är att det införs ett tydligt förbud i djurskyddslagen mot att överge djur.
- Den tredje åtgärden är att det införs krav på att katter ska vara märkta och registrerade. Till skillnad från andra djur som människan håller tillåts katter att röra sig fritt utomhus, och i dag är såväl djurskydds-

problemen som samhällets kostnader för de herrelösa katterna stora. Märkning och registrering gör det möjligt för länsstyrelser och polis att skilja herrelösa katter från ägda katter.

- Den fjärde åtgärden är att tydliggöra myndighetsansvaret för att effektivisera hanteringen av övergivna och förvildade djur. Utredaren föreslår att dessa djur enbart ska omfattas av djurskyddslagen och på så sätt alltid vara länsstyrelsens ansvar. Omhändertagandet och myndighetens hantering av dessa djur föreslås också effektiviseras.
- Den femte åtgärden är att katters förmåga att fortplanta sig föreslås begränsas om katterna tillåts röra sig fritt utomhus. Detta kan bl.a. handla om kirurgisk kastrering eller medicinsk behandling och bör regleras i Jordbruksverkets djurskyddsföreskrifter.

Utredaren har funnit att herrelösa djur (övergivna eller borttappade) i dag omfattas av djurskyddslagen, hittegodslagen, tillsynslagen och miljöbalken. På grund av detta är länsstyrelsen, polisen och kommunerna ansvariga för hanteringen av övergivna djur med en oklar inbördes ansvarsfördelning. Utredaren bedömer att denna oklarhet är en del av orsaken till varför problemet med de herrelösa katterna har blivit så stort och att detta ansvarsproblem därför måste lösas. Utredaren föreslår att herrelösa djur ska omfattas av djurskyddslagen men också endast av denna. På så sätt blir länsstyrelsen alltid ansvarig för hanteringen av dessa herrelösa djur. Utredaren anser dock att även polismyndigheten ska ha möjlighet att fatta beslut om omhändertagande av herrelösa djur. Detta kan t.ex. vara nödvändigt vid tillfällen när länsstyrelsen inte är bemannad. Om beslutet har meddelats av polismyndigheten, ska beslutet dock snarast underställas länsstyrelsen, som ska avgöra om det ska fortsätta att gälla.

Som anförts ovan bereds utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag för närvarande inom Regeringskansliet. Mot bakgrund av det arbete som pågår anser inte utskottet att någon åtgärd bör vidtas i detta skede. Utskottet avstyrker därför motionerna 2013/14: MJ376 (FP) yrkandena 1–6, 2013/14: MJ407 (S), 2013/14: MJ412 (M), 2013/14: MJ485 (S) yrkande 4 och 2013/14: MJ518 (MP) yrkande 38.

Ormar och giftiga djur

Grundläggande bestämmelser för hållandet av ormar finns i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby (DFS 2004:16, 9 kap. 1–4 och 6–20 §§). För djurutrymmen till vilka allmänheten inte har insyn gäller för ormar bilaga 1:5. I föreskrifterna finns detaljerade bestämmelser om hur giftormar ska hållas för att förhindra att de rymmer. Terrarier ska vara försedda med ett lås, en skylt med korrekt artnamn samt en varningsskylt med upplysning om att terrariet innehåller giftormar. Vidare ska lokalen som själva terrariet förvaras i vara rymnings-

säker, vilket innebär att ventiler bör vara försedda med nät, och dörrar och fönster bör hållas stängda. Dessa regler gäller för alla kategorier av orm-hållning, dvs. både yrkesmässigt och privat.

Regeringen får enligt 9 kap. 11 § miljöbalken föreskriva att vissa djur inte utan särskilt tillstånd av kommunen får hållas inom områden med detaljplan eller områdesbestämmelser, om sådana föreskrifter behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppstår. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela sådana föreskrifter. I 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd anges att en kommun får föreskriva, om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer, att bl.a. orm inte får hållas inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden. Ett sådant tillstånd får förenas med särskilda villkor.

Enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet har många kommuner, men inte alla, i sina lokala hälsoskyddsföreskrifter bestämmelser om tillståndskrav för att hålla orm. Denna bestämmelse var tidigare straffsanktionerad i miljöbalken, men detta togs bort 2005 (prop. 2005/06:182, bet. 2005/06:MJU25, rskr. 2005/06:387). Det är ytterst ovanligt att människor skadas av ormar, och i de få fall detta har skett har det nästan alltid varit djurägarna själva som drabbats.

Enligt 28 § Statens jordbruksverks föreskrifter om införsel av sällskapsdjur och hund- och kattperma samt hundar, katter och illrar avsedda för handel (SJVFS 2011:49) får högst sammanlagt fem stycken groddjur och kräldjur fritt föras in till Sverige från EU-, Efta- och tredjeländer, under förutsättning att djuren är uppfödda i och sedan födelsen hållits i fångenskap. Man får inte hålla vilda infångade djur som sällskapsdjur i Sverige. Om fler än fem reptiler eller groddjur ska föras in i landet räknas de som handelsdjur, och då gäller andra regler enligt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1996:24, omtryck 2008:46) om införsel av vissa djur samt sperma, ägg och embryon från vissa djur. Införselreglerna kan ändras om t.ex. risken för spridning av smittsamma sjukdomar kräver det. Det är den som för in djur som ansvarar för att reglerna om införsel följs. Om man inte följer reglerna kan införseln stoppas eller djuren avlivas vid gränsen.

Vissa arter är skyddade och omfattas av särskilda bestämmelser i konventionen av den 3 mars 1973 om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, Cites. För att föra in sådana djur från länder utanför EU krävs ett importtillstånd från Jordbruksverket samt ett exporttillstånd från det land djuren kommer ifrån. För införsel av reptiler gäller även rådets förordning om artskydd (EG) nr 338/97 med restriktioner beträffande införsel av utrotningshotade och skyddade arter. Artskydds-förordningen (2007:845) kompletterar bestämmelserna i Citeskonventionen och skyddar europeiska arter av vilda djur och växter genom att reglera hur man får handla med och förvara dessa arter.

Tullverket har befogenheter att kontrollera införseln av djur enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling och lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Jordbruksverket har tidigare bedömt att de flesta giftormar i privat ägo torde stamma från avel inom landet och inte från införsel (bet. 2006/07: MJU12). När det gäller illegal handel med reptiler torde det enligt uppgift förekomma djurskyddsproblem på grund av att djuren sannolikt transporteras på ett olämpligt sätt utan hänsyn till deras behov. Vidare föreligger även risker för människor och djur om farliga giftormar hanteras av personer som saknar erforderliga kunskaper.

Utskottet föreslår att motionerna 2013/14: MJ247 (FP) yrkandena 1–6, 2013/14: MJ281 (S) och 2013/14: MJ325 (M) lämnas utan vidare åtgärd i den mån motionsyrkandena inte blivit tillgodosedda med vad som anförts.

Offentlig förevisning av djur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om spöanvändning (S, MP), värdegrunder för tävlingar med häst (M), en översyn av djurparksdjurens välfärd (MP, SD) och förbud mot att utnyttja djur på cirkus (MP).

Jämför reservationerna 14 (MP, V), 15 (MP) och 16 (SD).

Motionerna

Tävlingar

I fråga om att inte använda spö vid ponnytrav anförs i motion 2013/14: MJ409 av Elin Lundgren (S) att man i Sverige kan köra en häst i ett ponnytravlopp från åtta års ålder. Utrustningen följer samma regler som övrig travsport, vilket innebär att det är tillåtet att använda spö på ponnyn. Det går inte att förvänta sig att barn kan bedöma var gränsen går när det gäller användning av dessa redskap. Även i kommittémotion 2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 36 framhålls att all spöanvändning bör förbjudas. Djurskyddsproblemen inom hästsporten, framför allt travet, där hästarna utsätts för ingrepp, plågsam utrustning, spödrivning m.m. i jakt på de stora prispengarna, har uppmärksammats alltmer på senare år.

Enligt motion 2013/14: Kr218 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 bör värdegrunderna fortsätta att utvecklas för tävlingar med häst.

Offentlig förevisning av djur

En rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna bör enligt motion 2013/14:MJ448 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD) genomföras för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk. En rad olika larmrapporter de senaste åren har visat att det finns djurparker som brister i sina rutiner och som inte lever upp till fastställda regelverk.

I fråga om ett förbud mot att utnyttja djur på cirkus anfördes i kommittémotion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 34 att djur på cirkus riskerar att drabbas av problem som orsakas av begränsade utrymmen och ett olämpligt klimat. Cirkusens verksamhet bygger på att den befinner sig på resande fot. Motionärerna har svårt att se att cirkusdjurens liv lever upp till djurskyddslagens krav på naturligt beteende och skydd mot onödigt lidande. Ett uttryckligt förbud bör införas mot användning av djur på cirkusar. Det behövs en oberoende utredning av djurparksdjurens välfärd (yrkande 35). Trots att förståelsen för vilda djurs behov av att kunna tillgodose sina beteendebestyrken i fångenskap har ökat visar de senaste årens djurparksskandaler att djur kan drabbas av tristess, för små utrymmen, felaktig näring och otillräcklig vård även under svenska förhållanden.

Utskottets ställningstagande

Tävlingar

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås att Jordbruksverket i sina föreskrifter ska reglera sådana träningsmetoder eller sådan utrustning som bedöms medföra risk för skada eller lidande hos djuren. Det bör t.ex. införas ett förbud mot att använda spö på hästar i frammaningssyfte. Spö bör däremot få bäras i syfte att avvärja olyckor. Vid tävlingar bör spöet ha en lätt synlig färg så att otillåten användning lätt upptäcks.

Utredaren föreslår att Jordbruksverket ska föreskriva om en ändrad veterinärbesiktning inför travlopp. Som utredaren ser det kan ett kontrollprogram vara ett sätt att uppfylla behovet av en utökad besiktning. För de som inte vill ingå i ett sådant program måste dock krav på en utökad besiktning införas.

Utredaren anser även att häst- och hundsporerna bör se över sina anmälningsrutiner vid misstanke om djurplågeri eller brott mot djurskyddslagen. Utredaren anser även att Jordbruksverket i sina djurskyddsbestämmelser bör förbjuda användningen av grävlingar för träning av grythundar. Användningen av andra djur för jaktträning av hundar i hägn såsom vildsvin, hare eller viltfågel, bör också ses över och regleras vid behov.

Utskottet har tidigare redovisat att utredningsbetänkandet bereds i Regeringskansliet. Mot bakgrund av det arbete som pågår anser inte utskottet att någon åtgärd bör vidtas i detta skede. Utskottet avstyrker därför motionerna 2013/14:MJ409 (S), 2013/14:MJ518 (MP) yrkande 36 och 2013/14:Kr218 (M) yrkande 5.

Offentlig förevisning av djur

Djurskyddslagens (1988:538) och djurskyddsförordningens (1988:539) föreskrifter och myndighetsföreskrifter om hur djur ska hållas och skötas på ett bra sätt gäller förstås även djurparksdjur, och djurparkerna omfattas av myndigheternas djurskyddstillsyn (jfr bet. 2012/13:MJU19). EG-direktivet (1999/22/EG) om hållande av vilda djur i djurparker och artskyddsförordningen (2007:845) är andra regelverk som reglerar djurskyddet i djurparkerna. Djurparkerna har enligt djurskyddslagen skyldighet att ha en god djurmiljö för djuren och att sköta djuren på ett sätt som främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt. Svenska Djurparksföreningen är en medlemsorganisation som representerar djurparker, akvarier, tropikhus och liknande. För att stärka djurskyddet har regeringen enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet under flera år i rad tillskjutit extra medel till länsstyrelserna och Jordbruksverket för deras arbete med att göra djurskyddskontrollerna mer effektiva och likvärdiga över landet.

För cirkusar gäller enligt 36 § djurskyddsförordningen och 6 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2007:3) om cirkusdjur att länsstyrelsen ska inbesiktiga en cirkus innan den har sin första föreställning för året. En begäran om inbesiktning ska ha kommit in till länsstyrelsen senast 14 dagar innan första föreställningen. Enligt artskyddsförordningen krävs det tillstånd av länsstyrelsen för att få förevisa djur av vilda arter. Vid all offentlig förevisning av arter som finns listade i bilaga A till EU:s Citesförordning krävs det dessutom intyg från Jordbruksverket.

Från och med den 1 januari 2009 är det länsstyrelserna som ansvarar för kontrollen av djurparkernas djurhållning. Till sin hjälp i detta arbete har länsstyrelserna Jordbruksverket, som kan meddela bestämmelser om hur kontrollen ska utövas samt bistå med råd, stöd och vägledning. Djurparker är skyldiga att arbeta för att bl.a. bevara den biologiska mångfalden, sprida budskapet om bevarandet av den biologiska mångfalden och föra register över parkens djurbestånd. De djurparker som är anslutna till Svenska Djurparksföreningen och Europeiska djurparks- och akvarieförbundet (EAZA) följer dessutom egna interna bestämmelser.

I ett brevsvar från 2012 redovisade landsbygdsminister Eskil Erlandsson att han har förtroende för länsstyrelserna och deras arbete med djurskyddskontrollerna. För att ytterligare höja sin kompetens på området arbetade länsstyrelserna med en utbildningsinsats som just avsåg kontroll av djurparker utifrån smittskydds-, djurskydds- och artskyddslagstiftning i början av 2013. I detta sammanhang deltog även Jordbruksverket, som har ett övergripande ansvar för djurskydd. Landsbygdsministern hade också fått uppgift om att Svenska Djurparksföreningen arbetar internt med sina egna etiska regler. Sammanfattningsvis är det länsstyrelsen som ska kontrollera att djurskyddslagen följs.

Enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet har Svenska Djurparksföreningen internt utrett frågor om kritik mot djurhållningen och om regelverket har följts på de olika djurparkerna. De har haft interna inspektioner

och översyner och har arbetat med frågor om etik och rutiner internt. Länsstyrelserna har bildat en egen arbetsgrupp. Jordbruksverket har samarbetat med både länsstyrelserna och djurparkerna, både tillsammans och var för sig. Jordbruksverket har startat en referensgrupp med berörda myndigheter och näringen gemensamt.

Även i andra europeiska länder har frågan om djurskyddet i djurparker uppmärksammats. Den europeiska djurparksorganisationen EAZA har inspekterat Sveriges medlemsparker. Detta arbete pågår under flera år och resultatet är inte offentligt. Europeiska kommissionen har tagit fram en handledning med goda exempel på införlivandet av det s.k. zoodirektivet (1999/22/EG).

Utskottet konstaterar att frågan om djurskyddet i djurparker har uppmärksammats både inom näringen och av berörda myndigheter. Länsstyrelsen ansvarar för djurskyddskontrollen, medan etiska frågor hanteras av näringen. Enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet kan vi se en insikt och ökat ansvarstagande hos berörda parter där de förändrar rutiner där brister identifierats.

Enligt utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag är förutsättningarna för att skapa en god djurvälstånd i cirkusverksamhet begränsade på grund av att cirkusverksamheten är kringflyttande och för att ytorna att hålla djuren på är begränsade. Olika djurarter har olika behov, vilket gör dem mer eller mindre lämpliga att använda i cirkusverksamhet. Generellt anser utredaren att framför allt domesticerade djur bör användas vid cirkus. Enligt utredarens mening varken är, eller bör, cirkusar vara undantagna från kravet på att djuren ska kunna bete sig naturligt. Kravet på naturligt beteende omöjliggör dock att vissa djur hålls och används i cirkusverksamhet.

Utredaren föreslår att sjölejon och elefanter förbjuds i cirkusverksamhet eftersom dessa djurs behov av naturligt beteende inte kan tillgodoses vid cirkushållning. Att hålla och förevisa djur vid cirkus innebär stress för djuren och begränsade möjligheter att tillgodose djurens behov av naturligt beteende på grund av de begränsade ytor som djuren hålls på. Alla djurarter är därför inte lämpliga att använda i cirkusverksamhet. Jordbruksverket bör även se över sina föreskrifter för djurhållningen vid cirkusar. Utredaren föreslår att det i lagen ska framgå vilka djur som inte ska få hållas på cirkus.

Mot bakgrund av den nu lämnade redovisningen föreslår utskottet att motionerna 2013/14: MJ448 (SD) och 2013/14: MJ518 (MP) yrkandena 34 och 35 lämnas utan åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet.

Djurhälsovård

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om salmonella (S), minskad antibiotikaanvändning (S) och ehec (S).

Jämför reservation 17 (S, V).

Motionerna

För den gård som drabbas av salmonella kan det enligt motion 2012/13: MJ422 av Carina Adolfsson Elgestam (S) få stora ekonomiska konsekvenser. Det bör göras en översyn av det nuvarande systemet. Salmonellakontrollen bygger på att hela kedjan kontrolleras – från produktion av foder och uppfödning av djur till slakt och kontroll av livsmedel.

Enligt kommittémotion 2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 17 bör regeringen verka för en minskad antibiotikaanvändning inom EU genom bättre, jämförbar statistik över hur mycket antibiotika som används i djuruppfödningen som ett första steg för att slå fast minskningsmålen. Antibiotikaanvändningen i djuruppfödningen bidrar till problemen med resistenta bakterier som också påverkar människors hälsa. Även i kommittémotion 2013/14: MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 8 framhålls att regeringen bör verka för en minskad antibiotikaanvändning inom EU genom bättre, jämförbar statistik över hur mycket antibiotika som används i djuruppfödningen som ett första steg för att slå fast minskningsmålen. I den sistnämnda motionen framhålls även att regeringen bör besluta om och verkställa den handlingsplan mot ehec som tagits fram av flera myndigheter (yrkande 10). Handlingsplanen, som presenterades av flera myndigheter 2008, har inte lett till några åtgärder. Regeringen bör verkställa denna plan samt stärka djursmittskyddet generellt.

Utskottets ställningstagande

Salmonella

När en djurägare får extra kostnader och förluster till följd av att djuren drabbats av salmonella kan staten genom Statens jordbruksverk med stöd av zoonoslagen (1999:658) betala ut ersättning till den drabbade. En förutsättning är enligt uppgift från Landsbyggsdepartementet att kostnaderna eller förlusterna uppstått på grund av beslut från Jordbruksverket. Ersättning betalas ut för kostnader för förlorat djurvärde vid avlivning och slakt i särskild ordning, för smittrening enligt saneringsplan, inklusive eventuell ny utrustning och för produktionsbortfall. Ansökan om ersättning ställs till Jordbruksverket. Den högsta ersättning som betalas ut är 70 procent av det ansökta beloppet, vilket kräver att djurägaren är ansluten till den frivilliga salmonellakontrollen. I annat fall betalas högst 50 procent ut. Vissa former

av djuruppfödning som från salmonellasynpunkt är särskilt riskabla – t.ex. då fler än 5 000 slaktkycklingar produceras per år eller då fler än 150 nötkreatur köpts in från fler än 5 besättningar under den föregående 12-månadersperioden – undantas från ersättningsreglerna, dvs. ingen ersättning betalas ut. Möjlighet finns då för djurägaren att teckna privata försäkringar som ersätter upp till 75 procent av kostnaderna eller förlusterna. Informationsmaterial om ersättning enligt zoonoslagen och om hur ansökan går till samt blanketter för detta kan beställas från Jordbruksverket eller laddas ned från verkets hemsida. Myndigheterna arbetar fortlöpande med att utvärdera, anpassa och förbättra den svenska salmonellakontrollen. Utskottet föreslår att motion 2012/13:MJ422 (S) lämnas utan vidare åtgärd i den mån den inte tillgodosetts med vad som anförs.

Antibiotika

När det gäller frågan om djurhälsan och användningen av antibiotika har utskottet tidigare anfört (bet. 2011/12:MJU21) att det i Sverige sedan många år råder enighet om att överdriven antibiotikaanvändning till djur ska motverkas. Antibiotikaresistens är en högt prioriterad fråga för regeringen, och särskilda satsningar har gjorts för forskning om antibiotikaresistens mellan åren 2013 och 2016. Det finns ett stort engagemang för antibiotikafrågor i vårt land, och svensk expertis är eftertraktad internationellt. Övervakningen och rapporteringen av antibiotikaanvändning fungerar bra på djursidan både inom EU i allmänhet och i vårt land.

Sverige förbjöd all icke veterinärmedicinsk användning av antibiotika till djur för drygt 20 år sedan, och från 2006 gäller samma regler inom hela EU. Vi har en harmoniserad lagstiftning inom EU som gör det möjligt att samla in och jämföra data mellan medlemsländerna. I många länder utanför EU är det emellertid fortfarande tillåtet att använda antibiotika i tillväxtfrämjande syfte. Att rutinmässig antibiotikaanvändning är godkänd i ett land innebär emellertid inte automatiskt att alla producenter tillämpar det. Allt importerat kött kontrolleras av Livsmedelsverket, och kontrollen omfattar bl.a. hormon- och antibiotikarester. Enligt Landsbyggsdepartementet är det inte möjligt att införa något generellt förbud mot import enligt det internationella regelverket inom Världshandelsorganisationen (WTO). En av hörnstenarna i det internationella handelsarbetet är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Sverige arbetar dock aktivt i olika internationella forum för att uppmärksamma andra länder på riskerna med en alltför omfattande antibiotikaanvändning.

År 2009 lanserades insamlingssystemet Esvac (European Surveillance of Veterinary Antimicrobial Consumption) av den europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) på begäran av kommissionen i syfte att jämföra antibiotikaanvändningen på djur inom EU. Den senaste rapporten visar att Sverige

(tillsammans med Island, Norge och Finland) ligger lägst i förbrukning. Eftersom antalet djur skiljer sig mellan EU-länderna redovisas data som mg antibiotika per populationskorrektionsenhet, vilket motsvarar den sammanlagda levandevikten av djur i ett land uttryckt i kilo. Svenska data till Esvac lämnas av Statens veterinärmedicinska anstalt och Jordbruksverket. Statens veterinärmedicinska anstalt deltar också i en särskild expertgrupp för insamling och analys av inkommande data.

EU-kommissionen arbetar intensivt mot antibiotikaresistens och lanserade 2011 en handlingsplan med 12 konkreta initiativ som knyter samman humansektorn med djursektorn. Sverige deltar aktivt i arbetet med att se till att denna handlingsplan verkligen omsätts i handling och tjänar sitt syfte om en ansvarsfull antibiotikaanvändning och motverkandet av resistensutveckling. Vidare har kommissionen aviserat en översyn av det direktiv som utgör rättslig grund för tillstånd, produktion, marknadsföring, distribution och användning av veterinärmedicinska läkemedel inom EU (direktiv 2001/82/EG). Ett av målen med översynen är att bättre hantera problemen med antimikrobiell resistens relaterade till användningen av veterinärmedicinska läkemedel.

På nationell nivå har Jordbruksverket regeringens uppdrag att årligen rapportera försäljningsstatistik av läkemedel till djur. Just nu är antibiotikaanvändningen till djur i Sverige den lägsta på 30 år, och den har legat på en låg nivå de senaste 10 åren. Resistensläget i svensk djurhållning är dessutom betydligt bättre än i andra länder, och det beror på att vi sedan länge har en ansvarsfull användning av antibiotika och ett bra förebyggande smittskyddsarbete inom djursektorn. När det gäller Djursmittutredningen (SOU 2010:106) har utskottet fått uppgift från Landsbyggsdepartementet att det i dagsläget inte kan sägas mer än att ärendet är under beredning.

Det är enligt Landsbyggsdepartementet viktigt att intensifiera arbetet med att förebygga antibiotikaresistens. Alla sektorer måste samarbeta. Det är därför som ansvariga myndigheter på human- respektive djursidan tillsammans har regeringens uppdrag att ansvara för en samverkansfunktion och en tvärsektoriell handlingsplan för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens i vårt land.

Enligt utskottets uppfattning är motionerna 2012/13: MJ425 (S) yrkande 17 och 2013/14: MJ485 (S) yrkande 8 i allt väsentligt tillgodosedda med vad som anförts. Motionsyrkandena bör lämnas utan vidare åtgärd.

Ehec

Hållbar utveckling, djurskydd, djurhälsa och säkra livsmedel är enligt Landsbyggsdepartementet viktiga ledord när hälso- och landsbygdspolitiken utformas. I detta inryms att arbeta för att minimera riskerna med djursmittor och att förhindra smittspridning från djur till människor. Ett gott hälsoläge bland djuren har också en positiv effekt på folkhälsan. För att nå framgång i smittskyddsarbetet är, som tidigare har nämnts, ett samarbete mellan human- och djursidan nödvändigt. Vi har en lång tradition av

förebyggande smittskyddsarbete på djursidan i Sverige, bl.a. genom förbättrad hygien och skötsel av djuren. Mycket av det smittskyddsarbete som läggs ned på våra gårdar runt om i landet syftar just till att försäkra att människor inte drabbas av smittämnen från djuren.

Våra myndigheter bedriver ett bra arbete med att kartlägga ehec och har också vidtagit åtgärder för att begränsa riskerna. När det gäller hanteringen av ehec samarbetar Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen. Den handlingsplan som nämns i motionen beskriver hur arbetet mot ehec ska bedrivas, och dess rekommendationer sträcker sig från hygien i djurstallar till vilka kontakter smittskyddsläkaren ska ta när ehec hittas hos människor. Handlingsplanen säger bl.a. att djurhållare ska hålla god hygien i djurstallar och uppmana besökare att tvätta händerna efter kontakt med djuren. Dessutom finns rekommendationer om hur gödsel bör spridas för att inte förorena bad- eller dricksvatten. Större delen av åtgärderna i handlingsplanen riktar sig på något sätt till den livsmedelsproducerande sektorn, men planen innehåller även riktlinjer för sjukvården och för livsmedelsproducenter. Vidare gäller ett producentansvar för säkra livsmedel. Här har näringen och myndigheterna ett mycket bra samarbete.

Utöver handlingspolicyn finns hygienregler som gäller besök i djuranläggningar. Dessa finns beskrivna i Jordbruksverkets föreskrifter om förebyggande åtgärder i fråga om zoonoser. Djuranläggningar med besöksverksamhet ska t.ex. ha ett dokumenterat hygienprogram som har upprättats i samråd med veterinär. Hygienreglerna för djurhållare skärptes under förra året.

Kunskapsläget när det gäller ehec är inte fullständigt. Därför hämtar myndigheterna kontinuerligt in kunskap för att ta reda på mer om spridningen och effektiv bekämpning av ehecbakterier. Att införa ett kontrollprogram för ehec hos nötkreatur skulle kunna vara ett framtida alternativ i bekämpningen, men då krävs ingående kunskaper om vilka ehecbakterier som orsakar sjukdomar hos människor, och hur dessa bäst bekämpas. I dagsläget finns inte den grunden att stå på i utformandet av ett eventuellt kontrollprogram.

På EU-nivå har kommissionen presenterat ett förslag till en ny förordning om djurhälsa (KOM(2013) 260) som en del av det s.k. Sancopaketet. Förordningsförslaget förhandlas just nu och utgör ett övergripande horisontellt ramverk under vilket detaljerade bestämmelser kommer att antas av kommissionen. Nyheter i förhållande till nuvarande regler är bl.a. att det klargörs att djurhållare är ansvariga för att skydda djur och människor från smittor. Djurhållare blir således skyldiga att ha grundläggande kunskaper om djurhälsa och att vidta åtgärder för att förhindra smittspridning.

Av det anförda framgår att de frågor som tas upp i motion 2013/14: MJ485 (S) yrkande 10 är föremål för såväl regeringens som berörda myndigheters uppmärksamhet. Det finns anledning för riksdagen att även i fortsättningen noga följa utvecklingen på området. Motionsyrkandet bör i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet lämnas utan vidare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, FP, SD, KD, V) om djurskydd som rör förslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden i betänkningarna 2012/13:MJU19 Djurskydd m.m., 2011/12:MJU21 Djurskydd och djur som används för vetenskapliga ändamål, 2010/11:MJU20 Djurskydd och 2010/11:MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Riksdagen avslög motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Djurskyddslagstiftningens struktur m.m., punkt 1 (MP, V) av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 6 och
avslår motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi instämmer i utredningsbetänkandets förslag att djurskyddslagen även i fortsättningen ska ha ett förebyggande syfte och ges ett tydligare utpekande av ansvaret för djurens välfärd. Det är ett demokratiskt problem att lagstiftningen ställer en rad krav på t.ex. naturligt beteende, men att dessa kompromissas bort i Jordbruksverkets föreskrifter i en avvägning mot näringens ekonomiska intressen. Dessa avvägningar är många gånger politiska, och därför vore det olyckligt att ytterligare flytta ned regleringen till föreskriftsnivå. Det finns en överhängande risk att förändringar som leder till försämrade villkor för djuren lättare införs. Det kan t.ex. gälla minskad betesdrift för mjölkkor. Dessutom sänks straffnivån om man inte följer föreskrifter jämfört med om man bryter mot lagstiftning. Likaså motsätter vi oss att Jordbruksverket får göra om föreskrifter till allmänna råd. Sådana förändringar leder sannolikt till att djurens rättsställning försvagas.

Detta bör ges regeringen till känna.

2. Översyn av föreskrifter, punkt 2 (S)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Piry Niemi (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I november 2011 presenterade regeringens särskilda utredare sitt förslag på ny djurskyddslag. Förslaget från utredaren innebär att detaljeringsgraden i lagen och i förordningen sänks. Utredaren föreslår att de mer detaljerade bestämmelserna flyttas till Jordbruksverkets föreskrifter, vilket skulle förenkla uppdateringar med anledning av ny forskning eller metodutveckling och möjliggöra en ökad målstyrning. Vi ser tveksamheter i utredningen i denna del.

Vi anser liksom utredaren att översynen av Jordbruksverkets föreskrifter ska göras på vetenskaplig grund och att ett vetenskapligt råd ska knytas till revisionen samt att denna ska ske i nära samarbete med bransch- och intresseorganisationer. I vissa avseenden bör etiska avgöranden vara ledande, och dessa bör då tydliggöras i lagstiftningen.

Vidare anser vi i likhet med utredaren att det är viktigt att det i lagen tydliggörs att den som är ansvarig för djurens välfärd är djurägaren eller den som på annat sätt förfogar över djuret. Därför behöver också lagen innehålla kompetenskrav för alla djurägare och utbildningskrav för djurägare med yrkesmässig eller större djurhållning.

Detta bör regeringen ges till känna.

3. Ålders- och kompetenskrav för djurhållning m.m., punkt 3 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 39 och 40.

Ställningstagande

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås en åldersgräns för att ha huvudansvaret för ett djur. Vi anser att den föreslagna gränsen 16 år är för låg för ett ansvarsfullt djurägande. Gränsen bör i stället gå vid 18 år. Även den som tar hand om ett djurs skötsel utan att vara ägare till djuret ska kunna ställas till ansvar vid brister i djurvården.

Vidare anser vi i likhet med utredaren att det bör införas krav på utbildning för alla som på något sätt har ansvar för djur – djurägare, uppfödare, försäljare, förevisare och instruktörer av djur. Den som säljer djur bör omfattas av krav på att informera köparen om djurets artspecifika biologi, beteendebhov, skötsel och vård m.m.

Vi vill, precis som utredningen föreslår, se begränsningar av vilka djurarter som får hållas som sällskapsdjur, eftersom flera djurslag är direkt olämpliga att hålla som husdjur. Det gäller såväl djur vars behov är svåra att tillgodose i hemmiljö som viltfångade djur som kan ha negativa effekter på den vilda populationen. Det är viktigt att även kraven på hur man ska hålla vanligt förekommande husdjur, som kaniner och fåglar, skärps. Till exempel behöver kaniner och fåglar sällskap och ha möjlighet att gräva respektive flyga.

Detta bör ges regeringen till känna.

4. Djurskyddskontrollanters kompetens m.m., punkt 4 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14: MJ372 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motion

2013/14: MJ501 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

I den svenska djurhållningen händer det att djur far illa, och då är det självklart att samhället måste gå in. Ibland måste djur till och med omhändertas, och varje gång detta sker är en tragedi. Det finns emellertid ett befogat missnöje över hur myndighetsutövandet sker ibland, och många jordbrukare känner olust inför vetskapen att en kontrollant, utan egentlig kunskap och erfarenhet av djurhållning, kan göra anmärkningar som kan få långtgående konsekvenser. Det är därför viktigt att de som arbetar med djurtillsyn har relevant kompetens för ändamålet.

Vi anser därför att alla som inspekterar och handlägger kontroll av djurbesättningar inom näringsverksamheter bör ha egen yrkeserfarenhet av djurhållning. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Brott mot djurskyddslagen m.m. , punkt 5 (MP, SD, V)

av Helena Leander (MP), Josef Fransson (SD) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 9 och

avslår motion

2013/14:MJ347 av Catharina Bråkenhielm (S).

Ställningstagande

Djurskyddslagsutredningen föreslår att ett grovt brott mot djurskyddslagen införs och förordar därmed att straffvärdet av brott mot djurskyddslagen höjs. Utredningen förordar också att en allmän översyn görs av brottsbalkens bestämmelse om djurplågeri. Det anser vi vara en välkommen förstärkning av djurens rättssituation, eftersom det sannolikt skulle resultera i att brott som begås mot djur prioriteras högre än i dag. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Omhändertagande av djur, punkt 6 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Ansvaret för omhändertagande och förvaring av omhändertagna djur bör, precis som djurskyddslagsutredningen föreslår, ligga på länsstyrelsen. Offentliga resurser bör ges till organisationer som kan vara behjälpliga med det fortsatta omhändertagandet, omplaceringar etc. Omhändertagna djur bör inte rutinmässigt avlivas. Det är emellertid viktigt att polisen även

i fortsättningen är behjälplig som handräckning och vid omhändertagandet av övergivna och skadade djur. Polisen har en mycket viktig roll vid djurskyddsbrott, och vi anser att djurpoliserna bör införas i hela landet.

Detta bör ges regeringen till känna.

7. Utevistelse m.m., punkt 7 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2 och

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 18 och 20.

Ställningstagande

Stora förändringar måste göras för djuren inom livsmedelsindustrin. Rätten till ett naturligt beteende enligt djurskyddslagen måste fullföljas. När den nya djurskyddslagen kom 1988 fick kor, får och getter rätt till utevistelse. Andra djur inom livsmedelsindustrin har liknande behov av utevistelse, men det är ytterst få av dem som ges möjlighet till detta. Fler djur inom animalieproduktionen bör ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett konkret förslag om detta.

Vidare bör alla grisar ges lagstadgad rätt att vistas utomhus med möjlighet att böka under sommaren precis som Kravgrisarna – inte bara på en betongplatta som enligt reglerna för EU:s ekologiska märkning. Även inomhusmiljön bör ses över, och lämpliga berikningsmöjligheter bör bli obligatoriska för att grisar även i inomhusmiljö ska kunna tillgodose sina beteendebeständigheter. Det innebär t.ex. att grisar bör ha ständig tillgång till ett underlag som de kan böka i och som tillgodoser deras komfortbehov.

Mjölkkornas miljö har förbättrats. Många ladugårdar inreds för lösdrift, men trots detta står närmare hälften av korna bundna vintertid, vilket begränsar rörelsefriheten. Kor har enligt lag rätt till utevistelse, men det gäller inte tjuvar och kalvar under sex månader. Det borde vara en självklarhet att alla kor, tjuvar och kalvar ska få vistas ute på sommaren.

Detta bör ges regeringen till känna.

- 8. Förebyggande av beteendestörningar m.m., punkt 8 (S, MP)**
av Matilda Ernkrans (S), Johan Lövstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S) och Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Djur ska hållas och skötas på ett sådant sätt att de ges möjlighet att utföra sådana naturliga beteenden som djuren är starkt motiverade för. Begreppet naturligt beteende bör klargöras i djurskyddslagen. Det bör också införas en bestämmelse om att djuren ska hållas på ett sådant sätt att uppkomsten av beteendestörningar förebyggs. Detta bör regeringen ges till känna.

- 9. Naturligt beteende m.m., punkt 9 (MP, V)**
av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 7, 14–16 och 26.

Ställningstagande

Vi ser positivt på djurskyddslagsutredningens förslag att uppdra åt Jordbruksverket att göra en översyn av samtliga föreskrifter för att säkerställa att kravet på naturligt beteende är uppfyllt. Med en sådan översyn kan glappet minska mellan djurskyddslagens ordalydelse och djurens verklighet.

Det är positivt att naturligt beteende definieras i utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag, men i uppräkningsdelen nämns t.ex. inte bobyggnadsbeteende. Vi anser att de föreslagna kraven på djurens skötsel positiva, men sjuka eller födande djur bör ha tillsyn flera gånger per dag. Djur bör inte hållas i grupper som innebär att djuret utsätts för lidande, men även ensamhållning av djur som innebär att djuret utsätts för lidande ska vara förbjuden.

Vi vill se ett förbud mot att ha uppbundna djur eftersom ett förbud skulle ge djuren större möjlighet att utföra sina naturliga beteenden. För mjölkkor kan vi ha förståelse för behovet av övergångsperioder för att inte påskynda utslagningen av små mjölkgårdar, men i övriga fall bör förbudet införas tidigare än vad utredningen föreslår.

Förprovningen av byggnader och hägn är en viktig del av det förebyggande djurskyddsarbetet, men även betesmarker bör förprövas för att säkra att beteskravet kan tillgodoses. Det är angeläget att det finns både etologisk och veterinärmedicinsk kompetens vid förprovningen. Även mindre anläggningar bör omfattas. Tillståndsplikten bör inte tas bort eftersom den även utgör en betydelsefull del av det förebyggande djurskyddsarbetet. Det är viktigt att ny teknik godkänns även i fortsättningen, och det bör utökas till att omfatta fler områden, t.ex. djurtransporter och hantering av djur vid slakt.

Människor har under långa tider avlat på djur för att få fram ett visst utseende eller vissa produktionsegenskaper. Det har bl.a. lett till hundraser som inte kan andas normalt, grisar som får bogsår och kor som får juverinflammationer. Förbudet mot avel som kan medföra lidande bör enligt utredningen lyftas från förordning till lag. Det är angeläget, eftersom det bl.a. innebär att sådan avel blir straffsanktionerad.

Detta bör ges regeringen till känna.

10. Kirurgisk kastrering av grisar, punkt 10 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 19.

Ställningstagande

Kastrering utan föregående bedövning är oacceptabel ur djurskyddssynpunkt. Riksdagen tillkännagav 2011 att kastrering utan föregående bedövning ska förbjudas så snart det finns alternativa metoder för att säkerställa kvaliteten på griskött och god djurhållning. Året därpå ändrade regeringen djurskyddsförordningen så att kirurgisk kastrering av grisar ska ske under bedövning från 2016. Det är en lång övergångstid för något som borde vara möjligt redan i dag. Det krävs inga tekniska genombrott för att ge grisarna bedövning före ingreppet och helst även smärtlindring för smärtan då bedövningen släpper.

Djurskyddsmässigt finns det dock ett bättre alternativ än bedövning och smärtlindring. År 2009 godkände EU:s läkemedelsmyndighet s.k. immuno-kastrering. Det är en sorts vaccinerings – helt utan läkemedel eller hormoner – som förhindrar könsmognad hos hanggrisarna. På så sätt slipper man både den obehagliga galtlukt som vissa galtar utvecklar och de aggressiva beteenden som lätt uppstår hos könsmogna galtar som hålls i en trång och torftig miljö. Vaccineringen innebär ingen merkostnad jämfört med traditionell kastrering, eftersom vaccinerade grisar har lägre dödlighet och växer bättre än grisar som utsatts för traditionell kastrering. Kirurgisk kastrering bör därför kunna förbjudas helt.

Detta bör ges regeringen till känna.

11. Slaktkycklinguppfödning, punkt 11 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 22 och

avslår motion

2013/14:MJ316 av Jan Ericson (M).

Ställningstagande

I Sverige föds närmare 80 miljoner kycklingar upp för slakt varje år. Livet för en kyckling varar en dryg månad. På den tiden växer den från en liten nykläckt individ på ca 40 gram till en slaktkyckling på upp till 1,9 kilo. På 1920-talet tog detta 120 dagar. Eftersom aveln inriktats på att få fram djur som utnyttjar maten så effektivt som möjligt – allt ska bli muskler – tar det ca 35 dagar i dag.

Allteftersom kroppen växer till kommer benfel och rörelsestörningar. Skelett och leder hänger inte med. Kycklingarna har ont i kroppen, många kan inte röra sig, andra har frätskador på fötterna, åter andra får hjärt- och leverskador. Detta är knappast förenligt med 29 § djurskyddsförordningen att avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för djuren är förbjuden. Ett problem i sammanhanget är att aveln inte sker i Sverige och därmed är svårt att komma åt. Det krävs därför också andra åtgärder för att stimulera friskare raser. I takt med att kycklingarna växer krymper också varje kycklings utrymme. I Sverige får det finnas ca 24 kycklingar per kvadratmeter mot slutet av kycklingens liv. Varje kyckling har alltså en fyrkant med sidor på 20 centimeter var. Rörelsefriheten är nästan obefintlig.

Försök visar dock att detta i viss mån kan avhjälpas om kycklingarna får miljöer där de kan röra sig upp på pinnar och därigenom träna muskler och skelett. De behöver dessutom ut och sprätta och sandbada som andra höns. Vi kräver att dagens slaktkycklinganläggningar utvecklas så att de ger djuren drägliga levnadsförhållanden. Det behövs en översyn och förbättring av slaktkycklinguppfödningen.

Detta bör ges regeringen till känna.

12. Slakt, punkt 12 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14: MJ211 av Olle Larsson (SD).

Ställningstagande

En konkret förbättring för småskalig verksamhet är att möjliggöra avlivning av slaktdjur medan de befinner sig på bete. Avlivning i beteshagen, i djurets invanda miljö, är det mest skonsamma sättet för djuret att avsluta livet på och kan därmed tillmötesgå de högt ställda kraven på djuretiskt bemötande i samband med avlivningen.

Dessa möjligheter har sedan tidigare använts inom ekologisk produktion i Österrike. Numera tillämpas också avlivning på bete inom den småskaliga slakten i Tyskland. Mot denna bakgrund föreslås att avlivning av slaktdjur på bete tillåts i småskalig verksamhet.

Detta bör ges regeringen till känna.

13. Katter, punkt 13 (S, MP, V)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14: MJ407 av Elin Lundgren och Åsa Lindestam (båda S) och 2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 38 och avslår motionerna

2013/14:MJ376 av Jan Ertsborn m.fl. (FP) yrkandena 1–6,
2013/14:MJ412 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och
2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

I Sverige finns i dag över 100 000 katter som är övergivna och som aldrig haft ett hem eller som på annat sätt far illa. Många tidigare innekatter far illa när de varken är anpassade eller tränade till att klara sig själva. Bakom varje hemlös katt finns ursprungligen oftast en ägare som har brustit i sitt tillsynsansvar.

I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås att övergivna och förvildade djur omfattas av djurskyddslagen. Vidare föreslås ett uttryckligt förbud mot att överge husdjur och en obligatorisk märkning och registrering av katter, kombinerat med fortplantningsbegränsning för katter som vistas utomhus. Det är en angelägen reform som skulle göra mycket för att motverka problemet med hemlösa katter. Den bör snarast genomföras.

Detta bör ges regeringen till känna.

14. Tävlingar med häst, punkt 15 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 36 och avslår motionerna

2013/14:Kr218 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 och

2013/14:MJ409 av Elin Lundgren (S).

Ställningstagande

Djurskyddsproblemen inom hästsporten, framför allt travet, där hästarna utsätts för ingrepp, plågsam utrustning, spödrivning m.m. i jakt på de stora prispengarna, har uppmärksammats alltmer på senare år. I utredningsbetänkandet Ny djurskyddslag föreslås att Jordbruksverket i sina föreskrifter ska reglera de träningsmetoder och den utrustning som bedöms medföra risk för skada eller lidande hos djuren. Det är mycket välkommet. Konkret föreslås ett förbud mot spödrivning av hästar. Så länge spön får användas till annat blir det dock svårt att efterleva ett förbud mot spön i frammanings-syfte. Vi anser att all spöanvändning bör förbjudas.

Detta bör ges regeringen till känna.

15. Offentlig förevisning av djur, punkt 16 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 34 och 35 samt avslår motion

2013/14: MJ448 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD).

Ställningstagande

Djur på cirkus riskerar att drabbas av problem som orsakas av bl.a. begränsade utrymmen och djuren ska klara ett klimat som de kanske inte är anpassade till. Cirkusens verksamhet bygger på att den befinner sig på resande fot. Resandet och de omständigheter som transporten innebär kan orsaka stress hos djuren. Många av de konstner som djuren utför är ofta onaturliga för dem, och kan i vissa fall ge skador. Exempel på detta är elefanter som står på bakbenen, något som elefanterna mycket sällan gör i frihet och som kan ge ledsador. Djur som turnerar med cirkusar i Sverige uppträder vanligtvis utomlands under andra delar av året. Vi har svårt att se att cirkusdjurens liv lever upp till djurskyddslagets krav på naturligt beteende och skydd mot onödigt lidande och vill därför införa ett uttryckligt förbud mot användning av djur på cirkusar.

Trots att förståelsen för vilda djurs behov av att kunna tillgodose sina beteendebeständigheter i fångenskap har ökat visar de senaste årens djurparksskandaler att djur kan drabbas av tristess, för små utrymmen, felaktig näring och otillräcklig vård även under svenska förhållanden. Detta är inte acceptabelt. Det behövs en oberoende utredning av djurparksdjurens välfärd.

Detta bör ges regeringen till känna.

16. Offentlig förevisning av djur, punkt 16 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14: MJ448 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD) och avslår motion

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 34 och 35.

Ställningstagande

Till skillnad från djur i underhållningsbranschen har djurhållningen på djurparker mer än ett rent underhållningsvärde för människor. Utan djurparker skulle många barn aldrig få se ett djur i verkligheten, inte ens kor eller smådjur som exempelvis kaniner. Djurparker har därför en undervisande och folkbildande roll. Djurparker är dessutom artbevarande. Djurparker i Sverige arbetar i en rad olika bevarandeprojekt.

Enligt Jordbruksverket ska djurparkerna säkerställa att utrustningen håller god hygien samt att djurhågn och burar är rena och av rätt storlek. Djuren ska kunna bete sig naturligt, ha daglig tillsyn och ständig tillgång till dricksvatten samt godkänt foder varje dag. Vidare ska personalen vara rätt utbildad och djurparken ska ha en veterinär knuten till sig.

Sverigedemokraterna ser ett stort värde med våra djurparker och de projekt de arbetar med. En rad olika larmrapporter de senaste åren har dock visat att det finns djurparker som brister i sina rutiner och som inte lever upp till fastställda regelverk. Med anledning av detta vill vi se en rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk. Detta bör ges regeringen till känna.

17. Djurhälsovård, punkt 17 (S, V)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 10 och avslår motionerna

2012/13:MJ422 av Carina Adolfsson Elgestam (S),

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 17 och

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 8.

Ställningstagande

Regeringen saknar åtgärder när det gäller frågan om spridningen av ehec-bakterien. Barn och föräldrar ska inte behöva vara oroliga för att smittas av maten de äter. Det är viktigt för vår folkhälsa.

Den handlingsplan kring ehec som lades fram av flera myndigheter 2008 har inte lett till något intresse från regeringens sida, och inte heller har regeringen redovisat några alternativ till myndigheternas förslag på åtgärder. Regeringen bör verkställa denna plan och stärka djursmittskyddet generellt. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (S)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Pyry Niemi (S) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller vårt förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi har framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (MP)

Helena Leander (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller vårt förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi har framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (SD)

Josef Fransson (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller vårt förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi har framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 18 (V)

Jens Holm (V) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller vårt förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi har framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13: MJ312 av Jens Holm m.fl. (V):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en avgift på djurtransporter.

2012/13: MJ388 av Lotta Finstorp och Walburga Habsburg Douglas (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att privatisera de statliga veterinärerna.

2012/13: MJ422 av Carina Adolfsson Elgestam (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om salmonelladrabbade gårdar.

2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att distriktsveterinärerna och smittskyddet ska göras till en angelägenhet för det allmänna igen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för en minskad antibiotikaanvändning inom EU genom bättre, jämförbar statistik över hur mycket antibiotika som används i djuruppfödning som ett första steg för att slå fast minskningsmålen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14: Sk351 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över djurskyddsarbetet på global och mellanstatlig nivå.

2013/14: Kr218 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska fortsätta vara en stark röst för ett starkt djurskydd.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värdegrunder bör fortsätta att utvecklas för tävlingar med häst.

2013/14: MJ207 av Jens Holm m.fl. (V):

Riksdagen beslutar att det i djurskyddslagen ska införas en ny paragraf, 4 a §, med den lydelse som framgår av sista stycket i motionen.

2013/14: MJ211 av Olle Larsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i småskaligt jordbruk möjliggöra avlivning av slaktdjur på bete.

2013/14: MJ240 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en politik för mat och märkning av livsmedel samt för tillsynen av djurskyddet.

i denna del

2013/14: MJ247 av Karin Granbom Ellison m.fl. (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av nationella regler för hållande av ormar och andra giftiga djur.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillståndsplikt för att hålla giftiga ormar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av licens för att hålla giftiga ormar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell lista över synnerligen giftiga och farliga djur för att kunna förbjuda att de handhas av privatpersoner.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sjukvården, polisen och räddningstjänsten ska ha tillgång till information om var giftiga djur hålls.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av skärpta regler och statistik för import av ormar och andra giftiga djur.

2013/14: MJ250 av Gustaf Hoffstedt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regelverket för djurtillsyn.

2013/14: MJ257 av Anna Steele (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pälsfarmer ska förbjudas.

2013/14: MJ273 av Gustav Nilsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om europeiska riktlinjer för minknäringen.

2013/14: MJ279 av Hillevi Larsson (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om max 8 timmars djurtransporter i EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre kontroll av djurtransporter i EU.

2013/14: MJ281 av Jasenko Omanovic och Kristina Nilsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om giftiga ormar i bostaden.

2013/14: MJ316 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om överläggningar med kycklinguppfödare med syftet att utveckla kycklinguppfödningen.

2013/14: MJ325 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av möjligheterna till anmälningsplikt för reptiler i hela landet.

2013/14: MJ331 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en översyn av möjligheten att införa någon form av solidariskt juridiskt ansvar för hundägare samt deras representanter när det gäller hundens beteende och uppträdande på plats.

2013/14: MJ347 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av djurplågeribrottet i djurskyddslagen.

2013/14: MJ372 av Josef Fransson m.fl. (SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa krav på att djurskyddskontrollanter som inspekterar och handlägger kontroll av djurbesättningar har egen yrkeserfarenhet av djurhållning.

2013/14: MJ374 av Jens Holm m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett konkret förslag på hur djur inom livsmedelsindustrin ska ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska djurtransporterna genom att underlätta för etablerande av gårdsslakterier och mobila slakterier.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda införande av en avgift på djurtransporter.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurskydd inom EU.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige aktivt ska verka för en FN-deklaration om djurvälstånd.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att höga krav på djurskydd ska bli en beståndsdel i det globala arbetet för en hållbar utveckling.

2013/14: MJ376 av Jan Ertsborn m.fl. (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska införas bestämmelser om att katter ska ha samma skydd i lagstiftningen som t.ex. hundar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att minska kattstammen i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bestämmelser om ägares skyldighet att registrera, märka och kastrera sina katter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kattägares ansvar för tillsynen av sina djur.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska betraktas som brott och vara förenat med sanktioner att överge sina djur.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma kommunerna på det i motionen beskrivna konceptet att både bryta människors ensamhet och ge övergivna katter ett nytt hem.

2013/14: MJ395 av Elin Lundgren (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) genom införandet av en ny paragraf (4 a) med följande lydelse: 4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion

ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

2013/14: MJ407 av Elin Lundgren och Åsa Lindestam (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav i djurskyddslagen på märkning och registrering av katter.

2013/14: MJ409 av Elin Lundgren (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte använda spö vid ponnytrav.

2013/14: MJ412 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ID-märkning och registrering av katter.

2013/14: MJ419 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda koppel- och munkorgstväng för vissa hundraser.

2013/14: MJ426 av Richard Jomshof (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen ska söka undantag i EU så att Sverige kan förbjuda import av kött från djur som slaktats utan bedövning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen ska inta en stark hållning gentemot EU där man kräver generella förbud mot obedövd slakt inom hela unionen.

2013/14: MJ446 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda delfinarier.

2013/14: MJ447 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta internationellt för att förbjuda mat som framställts genom tvångsmatning av djur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda import av mat som framställts genom tvångsmatning av djur.

2013/14: MJ448 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska genomföras en rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk.

2013/14: MJ449 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i djurskyddslagen (1988:534) införa en paragraf som klart och tydligt stipulerar att minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras naturliga behov av att springa, klättra och simma tillgodoses.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett importförbud av pälsvaror från länder som inte lever upp till de krav som stipuleras i svensk djurskyddslagstiftning.

2013/14: MJ463 av Carina Herrstedt och Richard Jomshof (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om värdiga förhållanden vid djurtransporter.

2013/14: MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översynen av Jordbruksverkets föreskrifter kring djurskyddet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraven på djurägaren och regler för hur djur ska hållas i djurskyddslagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör klarläggas i djurskyddslagen att djur ska hållas och skötas på ett sådant sätt att de ges möjlighet att utföra sådana naturliga beteenden som de är starkt motiverade för samt att djuren ska hållas på ett sådant sätt att uppkomsten av beteendestörningar förebyggs.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att övergivna och förvildade djur bör omfattas av djurskyddslagen och att det ska vara förbjudet att överge djur.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att distriktsveterinärerna och smittskyddet ska göras till en angelägenhet för det allmänna igen.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för en minskad antibiotikaanvändning inom EU genom bättre, jämförbar statistik över hur mycket antibiotika som används i djuruppfödning som ett första steg för att slå fast minskningsmålen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska besluta om och effektuera den handlingsplan mot EHEC som tagits fram av flera myndigheter.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) genom införandet av en ny paragraf (4 a) med följande lydelse: 4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

2013/14: MJ501 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en djurbalk för såväl vilda som tama djur.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta volontärarbete inom djurskyddsområdet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta med att få en ”deklaration om djurs välfärd” erkänd internationellt och av FN.

2013/14: MJ509 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samla all lagstiftning om djur i en särskild djurskyddsbalk.

2013/14: MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med de förslag från djurskyddslagsutredningen som stärker djurens ställning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurskyddslagstiftningens struktur och detaljeringsgrad.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av Jordbruksverkets föreskrifter för att säkerställa att kravet på naturligt beteende är uppfyllt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en djurbalk.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om brott mot djurskyddslagen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvidgning av anmälningsskyldigheten vid misstänkt vanvård av djur.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omhändertagande av djur.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om talerätt för djurskyddsorganisationer.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skötsel och naturligt beteende.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppbinding av djur.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förprovning och § 16-tillstånd.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationellt djurskyddsarbete.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utevistelse och förbättrad inomhusmiljö för grisar.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot kirurgisk kastrering av grisar.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utevistelse för tjurar, kor och kalvar.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kalvning och diande.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av slaktkycklinguppfödningen.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förbud mot hönsburar.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av reglerna för frigående hönor.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurtransporter.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avel som kan orsaka lidande för djuren.
33. Riksdagen beslutar att införa en ny paragraf, 4 a §, i djurskyddslagen (1988:534), med följande lydelse: 4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan

sysselsättning samt av att periodvis vara ensamman kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förbud mot att utnyttja djur på cirkus.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurparker.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om träningsmetoder och utrustning som bedöms medföra risk för skada eller lidande hos djuren.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om märkning, registrering och fortplantningsbegränsning för katter.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ålders- och kompetenskrav för djurhållning.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om begränsningar av tillåtna sällskapsdjur.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenska djurskyddskrav för importerade djur och animalieprodukter.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 18

Motion	Motionärer	Yrkanden
18. Motioner som bereds förenklat		
2012/13:MJ312	Jens Holm m.fl. (V)	5
2012/13:MJ388	Lotta Finstorp och Walburga Habsburg Douglas (båda M)	
2012/13:MJ425	Matilda Ernkrans m.fl. (S)	16
2013/14:SK351	Marietta de Pourbaix-Lundin (M)	2
2013/14:Kr218	Cecilia Widegren (M)	2
2013/14:MJ207	Jens Holm m.fl. (V)	
2013/14:MJ240	Jörgen Hellman m.fl. (S)	i denna del
2013/14:MJ250	Gustaf Hoffstedt (M)	
2013/14:MJ257	Anna Steele (FP)	
2013/14:MJ273	Gustav Nilsson (M)	
2013/14:MJ279	Hillevi Larsson (S)	1 och 2
2013/14:MJ331	Thomas Finnborg (M)	
2013/14:MJ374	Jens Holm m.fl. (V)	4, 5 och 10–12
2013/14:MJ395	Elin Lundgren (S)	
2013/14:MJ419	Mikael Oscarsson (KD)	
2013/14:MJ426	Richard Jomshof (SD)	1 och 4
2013/14:MJ446	Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD)	
2013/14:MJ447	Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD)	1 och 3
2013/14:MJ449	Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD)	1 och 2
2013/14:MJ463	Carina Herrstedt och Richard Jomshof (båda SD)	
2013/14:MJ485	Matilda Ernkrans m.fl. (S)	7 och 11
2013/14:MJ501	Markus Wiechel (SD)	1 och 5
2013/14:MJ509	Richard Jomshof m.fl. (SD)	1
2013/14:MJ518	Helena Leander m.fl. (MP)	8, 10, 13, 17, 21, 23–25, 33 och 48